

Fjellhaug
internasjonale
Høgskole

Studieplan for

Bachelor i teologi og misjon

(fleksibelt løp)

(180 studiepoeng)

Høsten 2023

FJELLHAUG INTERNASJONALE HØGSKOLE

Innhold

1. Innledning	4
1.1 Innledning	4
1.2 Grunnlag for oppnåelse av bachelorgrad i teologi og misjon	4
1.3 Gradsbetegnelse	4
2. Opptak	4
2.1 Opptak	4
2.2 Opptakskrav	4
2.3 Politiattest	4
3. Studiets hovedmålsetting	5
3.1 Hovedmålsetting	5
3.2 Hva kvalifiserer studiet til?	5
4. Læringsutbytte for Bachelor i teologi og misjon	5
5. Studiets faglige profil	6
5.1 Studieåret	6
5.2 Undervisningsspråk	6
5.3 Oppmøte og fravær	6
5.4. Vurderingsformer	6
5.5 Arbeidskrav	7
6. Pedagogisk profil	7
7. Studieprogrammets oppbygning	7
8. Utveksling, internasjonalisering og samarbeid	9
9. Kvalitetssikring av studiet	9
10. Emnebeskrivelser for emner innen teologi og misjon	10
10.1 Emner på 1000-nivå	10
RLE1001N Innføring i Bibelen (10 stp./ECTS)	10
RLE1002N Kirkehistorie og konfesjonskunnskap (10 stp./ECTS)	13
RLE1003N Kristen tro, etikk og livstolkning (10 stp./ECTS)	17
RLE1004N Verdensreligionene (10 stp./ECTS)	20
10.3 Emner på 1500-nivå	23
BTM1501N Introduksjon til praktisk teologi og misjonsvitenskap (10 stp./ECTS)	23
BTM1502 Homiletikk og sjelesorg (10 stp./ECTS)	27
BTM1504 Misjonspraksis med feltstudium (10 stp/ECTS)	30
10. 2 Emner 2000-nivå	33
BTM2001 Salmenes bok (10 stp/ECTS)	33
BTM2003 Markusevangeliet (10 stp./ECTS)	37

BTM2005 Romerbrevet og paulinsk teologi (10 stp./ECTS)	40
BTM2006 Kristologi og frelseslære (10 stp./ECTS)	43
BTM2009 Misjonsteologi (10 stp./ECTS)	46
BTM2010 Misjon i kontekst (10 stp./ECTS)	50
10.4 Emner på 2500-nivå	55
BTM2501 Kristendommen i et teologihistorisk og globalt perspektiv (10 stp./ECTS)	55
BTM2502 Reformasjon og lutherdom (10 stp./ECTS)	58
BTM2509 Bacheloroppgave (10 stp./ECTS)	60
11. Emnebeskrivelser for obligatoriske redskapsemner	62
EX1001N Examen philosophicum (10 stp./ECTS)	62
EX1004 Examen facultatum (10 stp./ECTS)	66
12. Emnebeskrivelser for språkfag	69
GRE1002 Innføring i nytestamentlig gresk (10 stp./ECTS).....	69
GRE1003 Nytestamentlige greske tekster (10 stp./ECTS)	72
HEB1501 Gammeltestamentlig hebraisk (20 stp./ECTS)	Feil! Bokmerke er ikke definert.

1. Innledning

1.1 Innledning

Studieplanen for bachelorstudiet i teologi og misjon tar utgangspunkt i følgende dokumenter: «Lov om universiteter og høyskoler», «Forskrift om grader og yrkesutdanninger», «Forskrift om opptak, studier og eksamen ved Fjellhaug Internasjonale Høgskole».

Studietilbudet er godkjent av Akademisk råd 27. 04 2022.

1.2 Grunnlag for oppnåelse av bachelorgrad i teologi og misjon

Bachelorgraden i teologi og misjon oppnås på grunnlag av eksamener av 180 studiepoengs omfang og har en normert studietid på 3 år. Det er mulig å gjennomføre studiet på deltid over 6 år.

For å oppnå bachelor i teologi og misjon må graden inneholde følgende elementer:

- 20 studiepoeng i Examen Philosophicum og Examen Facultatum
- 20 studiepoeng i nytestamentlig gresk
- 140 studiepoeng i emner innenfor teologi og misjon. Av disse skal minst 50 stp. være på fordypningsnivå. Minst 20 stp. av fordypningen må være innenfor misjonsfag. I emnene innenfor teologi og misjon må man være innom alle de teologiske disiplinene (bibelvitenskap, systematisk teologi, kirkehistorie, praktisk teologi og missiologi).

1.3 Gradsbetegnelse

Fullført studium gir graden Bachelor i teologi og misjon.

2. Opptak

2.1 Opptak

Det er opptak til studiet i høstsemesteret. For studenter i Oslo (FIUC-OSL) skjer søknad om opptak gjennom Samordna Opptak. For studenter i København (FIUC-CPH) og Aarhus (FIUC-AAR) er det lokalt opptak annethvert år, partallsår i København og oddetallsår i Aarhus. Ved søknad via Samordna opptak gjelder de nasjonalt fastsatte søknadsfristene. Ved søknad til lokalt opptak kunngjøres søknadsfrister for hvert opptak på høgskolens nettsider.

2.2 Opptakskrav

Opptakskravet er enten generell studiekompetanse (GENS) eller realkompetanse etter gjeldende regler.

For nærmere bestemmelser om opptak og opptakskrav henvises det til «Forskrift om opptak, studier og eksamen ved Fjellhaug Internasjonale Høgskole» som er tilgjengelig via høgskolens hjemmesider.

2.3 Politiattest

Enkelte emner på dette studiet har obligatorisk praksis der du kan komme i kontakt med personer under 15 år. Hvilke emner det er snakk om, kommer fram av emnebeskrivelsen. I slike emner må du levere politiattest. Se høgskolens hjemmesider for mer informasjon om politiattest.

3. Studiets hovedmålsetting

3.1 Hovedmålsetting

Studiets hovedmålsetting er å utdanne og utruste til tjeneste og oppgaver innenfor kirke og kristent organisasjonsarbeid, både nasjonalt og internasjonalt.

3.2 Hva kvalifiserer studiet til?

Bachelorstudiet i teologi og misjon er et utdanningstilbud som kvalifiserer til arbeid med formidling og undervisning i kirkesamfunn og kristne organisasjoner. Studietilbudet kvalifiserer til arbeid som misjonær eller pastor. Studiet er også aktuelt for lærere, bibelskolelærere, forkynnere, misjonærer og frivillige menighetsarbeidere som ønsker mer kompetanse innenfor det teologiske fagområdet.

Studiet kvalifiserer også til videre studier innenfor teologi og kristendomskunnskap på masternivå og ved å supplere med noen emner, kan det også brukes til å søke opptak til teologistudiet ved ulike teologiske institusjoner, herunder MF vitenskapelige høyskole, Universitetet i Oslo, VID vitenskapelige høyskole, Københavns universitet og Aarhus universitet. Høgskolens studieveiledere vil være behjelpelige i en slik prosess.

4. Læringsutbytte for Bachelor i teologi og misjon

En bachelorgrad ligger på nivå 6.2 i Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk og læringsutbyttet defineres i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse.

Studenten:		
Kunnskap:	Ferdigheter:	Generell kompetanse:
<ul style="list-style-type: none">- har god oversikt over teologi som fagfelt og kjenner til de ulike teologiske disipliners egenart, problemstillinger og metoder.- har bred kunnskap om Bibelen og fortolkningen av den.- har bred kunnskap om kristen tro i historisk og samtidig perspektiv- har kunnskap om kirkens misjonsoppdrag og kan drøfte hvordan det kristne misjonsoppdragets grunnlag og målsetting kan gjennomføres i vår egen tid.	<ul style="list-style-type: none">- kan anvende tilegnet kunnskap på praktiske og teoretiske problemstillinger.- kan fortolke (eksegere) bibeltekster i oversettelse og NT-tekster ut fra gresk tekst.- kan bearbeide og presentere kunnskap om kristen tro og lære i ulike kirkelige og faglige sammenhenger.- kan møte mennesker med ulike religiøse eller teologiske oppfatninger med respekt.- kan drøfte utfordringer som det flerkulturelle og flerreligiøse samfunnet medfører og kunne bidra	<ul style="list-style-type: none">- har evne til å arbeide alene og sammen med andre, i tråd med etiske krav og retningslinjer.- kan diskutere og foreslå løsninger på teologiske problemer gjennom dialog med andre og i bevissthet om den praktiske konteksten de kan oppstå og må løses i.- kan bidra til utvikling av god praksis innenfor fagområdet ut ifra faglige forutsetninger og innsikt i yrkesetiske problemstillinger.- kan reflektere over forholdet mellom egen identitet, tro og utøvelse av teologisk innsikt.

- til konstruktiv dialog mellom ulike religioner og kulturer
- behersker relevante faglige verktøy, teknikker og arbeidsformer og har nødvendig digital kompetanse.

5. Studiets faglige profil

5.1 Studieåret

Studieåret er på 40 uker.

I studietilsynsforordningen stilles det krav til at et heltidsstudium skal ha et samlet arbeidsomfang på 1500-1800 timer per år for heltidsstudenter. FIH har i sine studieplaner forutsatt at det arbeides 266 timer per emne på 10 stp., det vil si et totalt arbeidsomfang på 1596 timer for et studieår.

Læringsaktiviteter per emne fordeles mellom arbeid med læringsaktiviteter i form av forelesninger, praktiske øvelser og obligatorisk praksis (i de emnene dette gjelder), selvstudium i form av lesing av pensumlitteratur, og eksamensforberedelse i form av arbeid med emnets arbeidskrav og gjennomføring av eksamen.

For ulike typer emner kan fordelingen illustreres på følgende måte (eksempler):

	5 stp.	10 stp.	15 stp.	20 stp.
Undervisning/læringsaktiviteter	24 timer	40-50 timer	40-50 timer	80 timer
Selvstudium/kollokvier	69 timer	150-160 timer	280-289 timer	380 timer
Eksamensforberedelse og -gjennomføring	40 timer	66 timer	69 timer	72 timer
Til sammen:	133 timer	266 timer	399 timer	532 timer

5.2 Undervisningsspråk

Undervisningen gis på skandinaviske språk (norsk, svensk eller dansk). Enkelte emner og forelesninger kan gis på engelsk.

5.3 Oppmøte og fravær

Det er i hvert emne angitt antall undervisningstimer, med presisering av hvor mange timer som tilbys under samling og hvor mye som eventuelt tilbys digitalt. Det er obligatorisk å møte på samling.

5.4. Vurderingsformer

Vurderingsformen i det enkelte emnet oppgis i emnebeskrivelsen. Mange emner har arbeidskrav som må fullføres for å få sluttvurdering i emnet. Høgskolen benytter en gradert karakterskala fra A til F, der A er beste og E er dårligste ståkarakter. I enkelte emner benyttes Bestått/Ikke bestått. FIH har

utviklet nivåspesifikke karakterbeskrivelser for institusjonen. Disse er tilgjengelige på høgskolens LMS for studenter og ansatte.

For emner med praksis er det utviklet en praksismanual, hvor relevante kriterier for evalueringen av praksisen angis.

For mer informasjon om vurderingsuttrykk og eksamen osv. henvises det til «Forskrift om opptak, studier og eksamen ved Fjellhaug Internasjonale Høgskole».

5.5 Arbeidskrav

De fleste emner har et gitt antall arbeidskrav. Det kan være korte flervalgstester og/eller ulike innsendingsoppgaver. Se dokumentet «Retningslinjer for behandling av arbeidskrav» for utfyllende informasjon. Dette finner du på Høgskolens læringsplattform.

6. Pedagogisk profil

Innholdet i de forskjellige emnene formidles og bearbeides gjennom forelesninger, veiledning, lesing av litteratur, seminararbeid, gruppediskusjoner og endelig ved et avsluttende studentarbeid med påfølgende vurdering.

Undervisningen gis samlingsbasert. Hvert semester tilbys det samling(er) på inntil to uker. Studieadministrasjonen avgjør når samlingen(e) holdes. Se emnebeskrivelsene for mer informasjon om samlingene.

Studenter som velger den samlingsbaserte studieretningen, tar en blanding av nettemner og ordinære emner. I nettemnene har studentene tilgang til et bredt utvalg digitale ressurser utenom samlingene, mens dette utvalget er begrenset i de ordinære emnene. Det tilbys også enkelte digitale samlinger (metodekurs o.l.).

Studentene må oppfylle oppmøtekravet og arbeidskravene til de enkelte emnene.

Undervisningen er forskningsbasert ved at de fleste lærere underviser innenfor de fagområdene hvor de har sin forskningskompetanse, ved at pensum bygger forskning innen det aktuelle fagfeltet og ved at studentene i sitt faglige arbeid i en rekke emner får gjøre forskningslignende læringsaktiviteter, ikke minst gjennom lesing av kildetekster. I flere av emnene innenfor misjonsvitenskap og praktisk teologi, skal studentene gjennomføre arbeidskrav som gir trening i empiriske metoder som observasjon og intervju.

Studiet er ment tilrettelagt så fleksibelt at det kan tas enten som deltidsstudium over lengre tid, eller som et heltidsstudium. Det forutsettes at studentene har tilgang til internett. En vesentlig del av kommunikasjonen mellom høgskolen/lærerne og studentene skal kunne skje via høgskolens læringsplattform.

7. Studieprogrammets oppbygning

Studieprogrammet består av emner som til sammen utgjør 180 studiepoeng. Emnekombinasjonene varierer litt mellom høgskolens tre studiesteder. De felles kravene er som følger:

- 140 stp. emner innenfor teologi og misjon. Av disse skal minst 50 stp. være på fordypningsnivå. Minst 20 stp. av fordypningen må være innenfor misjonsfag. I emnene

innenfor teologi og misjon må man være innom alle de teologiske disiplinene (bibelvitenskap, systematisk teologi, kirkehistorie, praktisk teologi og missiologi).

- 20 stp. nytestamentlig gresk
- 20 stp. Ex.Phil. og Ex.Fac.

Emner på 1000- og 1500-nivå er innføringsemner. BTM1500-kode er valgt for å skille ut emner der en sentral del av undervisningen gis gjennom praksis og praktiske oppgaver. 1500-kode er videre benyttet for det valgfrie språkfaget hebraisk.

Emner på 2000- og 2500-nivå er fordypningsemner og høgsolen anbefaler at studentene som tar disse emnene har forkunnskaper fra innføringsemnene. I flere emner kreves det forkunnskaper i grunnspråk. Dette er oppgitt i tabellen for de aktuelle emnene.

Høgsolen anbefaler følgende progresjon og oppbygning av studiet for studenter i ordinært studieløp (nettemner er merket med gult):

1. studieår, høsten	RLE1001N Innføring i Bibelen (10 stp.)	GRE1002 Innføring i nytestamentlig gresk (10 stp.)	RLE1002N Kirkehistorie og konfesjonskunnskap (10 stp.)
1. studieår, våren	RLE1003N Kristen tro og etikk (10 stp.)	GRE1003 Nyttestamentlige greske tekster (10 stp.)	EX1001N Examen Philosophicum (10 stp.)
2. studieår, høsten	BTM1501N Introduksjon til praktisk teologi og misjonsvitenskap (10 stp.)	BTM2003 Markusevangeliet (10 stp.)	EX1004 Examen Facultatum (10 stp.)
2. studieår, våren	BTM2009 Misjonsteologi (10 stp.)	BTM1502 Homiletikk og sjelesorg (10 stp.)	RLE1004N Verdensreligionene (10 stp.)
3. studieår, høsten	UTVEKSLING <i>eller</i> BTM2006 Kristologi og frelseslære (10 stp.)	UTVEKSLING <i>eller</i> BTM2001 Salmenes bok (10 stp.)	UTVEKSLING <i>eller</i> BTM2010 Misjon i kontekst (10 stp.)
3. studieår, våren	BTM2005 Romerbrevet og paulinsk teologi (10 stp.)	Valgfritt emne* (10 stp.)	Valgfritt emne* (10 stp.)

* Valgfrie emner må velges blant emner som tilbys i Oslo.

8. Utveksling, internasjonalisering og samarbeid

I norsk høyere utdanning legges det stor vekt på internasjonalisering og det er et mål at utveksling skal være normalen. Høgskolen anbefaler at utvekslingen legges til ett av de tre siste semestrene. Dessuten anbefales det at studenten på forhånd søker om godkjenning for at emnene som er tenkt gjennomført kan innpasses i bachelorgraden.

Se høgskolens hjemmeside for mer informasjon om muligheter for utveksling.

9. Kvalitetssikring av studiet

Studiets kvalitet, innhold, gjennomføring og videreutvikling blir ivaretatt av høgskolens kvalitetssikringssystem. Studiekvaliteten og studieprogrammene evalueres etter fastsatte sykluser. Studentene involveres i dette og vil regelmessig bli bedt om å foreta evalueringer av enkeltemner. Dessuten evalueres den generelle studiekvaliteten gjennom en årlig studiekvalitetsundersøkelse. Resultatene og hovedfunnene ved både emneevalueringene og studiekvalitetsundersøkelsen blir behandlet i de aktuelle rådene innenfor kvalitetssikringssystemet.

For mer informasjon om høgskolens kvalitetssikringssystem henvises det til «Kvalitetssystem for Fjellhaug Internasjonale Høgskole» som er tilgjengelig i skolens LMS.

10. Emnebeskrivelser

10. Emnebeskrivelser for emner innen teologi og misjon

10.1 Emner på 1000-nivå

RLE1001N Innføring i Bibelen (10 stp./ECTS)

Emnekode:	RLE1001N
Emnenavn:	Innføring i Bibelen
Emnenavn nynorsk:	Innføring i Bibelen
Emnenavn engelsk:	Introduction to the Bible
Studiepoeng:	10
Nivå:	1000 (Grunnivå)
Undervisningssemester:	Høstsemesteret
Emneansvarlig:	Førstelektor Knut Kåre Kirkholm
Obligatoriske forkunnskaper:	Ingen
Anbefalte forkunnskaper:	Ingen
Tilbys som enkeltemne:	Ja
Studiepoengreduksjon:	10 stp. mot RLE1001 5 stp. mot KRL101-101 5 stp. mot KRL101-103 10 stp. mot BMM1001 10 stp. mot BTM1001
Hjelpemiddeliste ved eksamen:	Alle hjelpemidler tillatt
Gjelder fra:	1. august 2018

Læringsmål:

Kunnskap

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- gjøre rede for hovedtrekkene i og grunnleggende problemstillinger ved Det gamle testamentets tekstsjangre og skriftgrupper, og de ulike GT-bøkens tilblivelse, oppbygning og innhold, med særlig vekt på 1, 2 og 5. Mosebok, 1. og 2. Kongebok, Jesaja, Salmenes bok og Jobs bok
- ha oversikt over Israels historie fra tidlig kongetid til eksiltid og grunnleggende problemstillinger knyttet til denne perioden i Israels historie
- gjøre rede for hovedtrekkene i og grunnleggende problemstillinger ved Det nye testamentets tekstsjangre og skriftgrupper, og de ulike NT-bøkens tilblivelse, oppbygning og innhold, med særlig vekt på Lukasevangeliets, Johannesevangeliets,

Romerbrevet, 1. Korinterbrev, Efeserbrevet, 1. Timoteusbrev, 1. Petersbrev og Johannes' åpenbaring

- gjøre rede for form og innhold i utvalgte tekster fra Matteusevangeliet.
- gjøre kort rede for Det nye testamentets tidshistorie
- gjøre rede for hovedtrekkene og grunnleggende problemstillinger knyttet til Bibelens tekst- og kanonhistorie

Ferdigheter

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- presentere grunnleggende kunnskap om Bibelens tekstsjangre og skriftgrupper, samt de ulike bøkernes tilblivelse, innhold og betydning
- bruke faglig kunnskap og relevante resultater fra forskning på innledningsstoff til Bibelen og treffe begrunnede valg
- finne, vurdere og henvise til informasjon og fagstoff i relevante oppslagsverk, evangeliessynopse og kommentarlitteratur, og fremstille dette slik at det belyser en tekst eller en bibelteologisk problemstilling
- gjøre nytte av fagstoffet til å undervise om Bibelen i ulike kirkelige og undervisningsmessige sammenhenger.

Emnets innhold:

Emnet gir en grunnleggende innføring i Bibelens tekstsjangre og skriftgrupper, samt de ulike bibelbøkernes tilblivelse, oppbygning og innhold. I arbeidet med Det gamle testamentet vil det bli særlig lagt vekt på 1, 2 og 5 Mosebok, 1. og 2. Kongebok, Jesaja, Salmenes bok og Jobs bok. Videre gis det en grunnleggende innføring i Israels historie fra tidlig kongetid til eksilet og ulike problemstillinger knyttet til denne historieperioden drøftes.

I arbeidet med Det nye testamentets skriftsamling legges det særlig vekt på Lukasevangeliet, Johannesevangeliet, Romerbrevet, 1. Korinterbrev, Efeserbrevet, 1. Petersbrev og Johannes' åpenbaring. Det nye testamentets tidshistorie belyses. Det gis også en innføring i form og innhold i utvalgte tekster fra Matteusevangeliet med et sideblikk på misjonstankens gradvise gjennombrudd.

Det gis også en innføring i GTs og NTs tekst- og kanonhistorie og senere virkningshistorie hvor særlig oversettelsesproblematikk og bibelsyn vil bli drøftet.

Organisering og arbeidsmåter:

Studiet er nettbasert. Det går over ett semester og blir organisert med nettleksjoner som vanligvis inneholder leseveiledning til pensum, veiledningstekster til nettleksjonene, lyd- eller videoopptak av forelesninger og arbeidskrav. Tidsbruken i emnet er fordelt slik at 50 % av tiden går til Det gamle testamentet og 50 % av tiden går til Det nye testamentet.

Vurdering og eksamen:

Alle arbeidskrav og eksamener er individuelle og leveres digitalt. Frister for innleveringer blir kunngjort ved starten av semesteret.

Arbeidskrav:

For å kunne gå opp til eksamen må studenten ha fullført følgende arbeidskrav innen to uker før eksamensdato:

- Få godkjent en bibelkunnskapstest.
- Få godkjent en innleveringsoppgave på 1000 ord (+/- 10 %).

Ved «ikke godkjent» får studenten én ny mulighet i samme semester.

Eksamen:

Vurderingsform	Varighet	Varighetstype
Hjemmeeksamen	6	timer

Endelig vurdering i emnet skjer på grunnlag av hjemmeeksamenen. Ved karakterfastsettelse benyttes en gradert karakterskala fra A til F, der E er laveste ståkarakter.

Pensumlitteratur:

Det gamle testamente:

Hagelia H. (2017). *Hvordan lese Det gamle testamentet: Innføring i Det gamle testamentets historie og litteratur*. Cappelen Damm Akademisk, ss. 15-91, 101-188, 241-269.

Longmann III, T. & Dillard, R. B. (2006). *An Introduction to the Old Testament* (2nd Ed.). Zondervan, ss. 37-80, 102-119, 167-189, 224-264, 301-320.

Det nye testamente:

Matteus 3,13-17; 5,1-20; 8,1-34; 9,35-11,1; 13,1-52; 15,21-28; 16,13-28, 21,1-11; 24,1-22; 28,16-20.

Hvalvik, R. & Stordalen, T. (1999). *Den store fortellingen*. Det Norske Bibelselskap, ss. 17-64 og 176-382.

Kvalbein, H. (1998). *Fortolkning til Matteusevangeliet. Bind I og II*. Luther forlag, ss. 102-108, 124-149, 212-233, 264-285, 11-33, 53-56, 63-79, 135-140, 198-207, 287-293.

RLE1002N Kirkehistorie og konfesjonskunnskap (10 stp./ECTS)

Emnekode:	RLE1002N
Emnenavn:	Kirkehistorie og konfesjonskunnskap
Emnenavn nynorsk:	Kyrkjehistorie og konfesjonskunnskap
Emnenavn engelsk:	Introduction to Church History and Christian Denominations
Studiepoeng:	10
Nivå:	1000 (Grunnivå)
Undervisningssemester:	Høstsemesteret
Emneansvarlig:	Høgskolelektor Håkon Leite
Obligatoriske forkunnskaper:	Ingen
Anbefalte forkunnskaper:	Ingen
Tilbys som enkeltemne:	Ja
Studiepoengreduksjon:	10 stp. mot RLE1002 10 stp. mot KRL102 10 stp. mot BMM1002
Hjelpemiddeliste ved eksamen:	Alle hjelpemidler tillatt
Gjelder fra:	1. august 2021

Læringsmål:

Kunnskap

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- gjøre rede for sentrale utviklingslinjer i kirkens historie fra oldkirken og til i dag
- gjøre rede for sentrale utviklingslinjer i norsk kirkehistorie fra kristningstiden og frem til vår egen tid
- gjøre rede for historien, utbredelsen og teologiske særtrekk ved de ortodokse kirker, den romersk-katolske kirken, de lutherske kirker, baptismen, metodismen, Frelsesarmeen, Syvendedags Adventistkirken, Misjonskirken Norge og pinsebevegelsen
- gjøre rede for teoretiske perspektiver på undervisning i kirkehistorie og konfesjonskunnskap i norsk skole

Ferdigheter

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- finne, vurdere og henvise til informasjon og fagstoff om kristendommens historie og ulike kirkesamfunn og fremstille dette på en sakssvarende måte
- gjøre nytte av fagstoffet til å undervise om kristendommens historie og ulike kristne kirkesamfunn i ulike kirkelige og undervisningsmessige sammenhenger

Emnets innhold:

Emnets mål er å gi en grunnleggende innføring i kirkens historie fra oldkirken og frem til nyere tid. Gjennom nettforelesninger og studier av oversiktslitteratur og kildetekster skal studenten få kunnskap om den kristne kirkes historie og den kristne tros ytringsformer i ulike epoker. Hovedvekten ligger på europeisk og vestlig kirkehistorie. Emnet gir videre en innføring i norsk kirkehistorie fra kristningsperioden og frem til nyere tid. Det gis også en introduksjon til ulike kristne kirkesamfunn som er representert i Norge.

Organisering og arbeidsmåter:

Studiet er nettbasert. Det går over ett semester og blir organisert med nettleksjoner som vanligvis inneholder leseveiledning til pensum, veiledningstekster til nettleksjonene, lyd- eller videoopptak av forelesninger og arbeidskrav. Tidsbruken i emnet er fordelt slik at ca. 50 % av tiden går til allmenn kirkehistorie, ca. 25 % av tiden går til norsk eller dansk kirkehistorie og ca. 25 % av tiden går til konfesjonskunnskap.

Vurdering og eksamen:

Alle arbeidskrav og eksamener er individuelle og leveres digitalt. Frister for innleveringer blir kunngjort ved starten av semesteret.

Arbeidskrav:

For å kunne gå opp til eksamen må studenten ha fullført følgende arbeidskrav innen to uker før eksamensdato:

- Få godkjent innsendingsoppgave 1 på 1000 ord (+/- 10 %). (NB! Denne oppgaven skal leveres to ganger. Andre innlevering består av å utbedre innsendingsoppgaven med utgangspunkt i tilbakemelding på første innlevering.)
- Få godkjent innsendingsoppgave 2 på 1000 ord (+/- 10 %)
- Gi tilbakemelding på en medstudents innsendingsoppgave 2

Ved «ikke godkjent» får studenten én ny mulighet i samme semester.

Eksamen:

Vurderingsform	Varighet	Varighetstype
Hjemmeeksamen	6	timer

Endelig vurdering i emnet skjer på grunnlag av hjemmeeksamenen. Ved karakterfastsettelse benyttes en gradert karakterskala fra A til F, der E er laveste ståkarakter.

Pensumlitteratur:

Pensum merket med * er tilgjengelig i kompendium som er tilgjengelig på emnets nettside.

Allmenn kirkehistorie:

*Astås, R. (1994). *Kirke i vekst og virke: Allmenn og norsk kirkehistorie*. Gyldendal forlag. s. 133-164

Hägg, H. F. (2004). *Oldkirken: Kristendommen i Romerriket 30-395*. Fagbokforlaget. s. 13-164.

Michaelsen, O. M. (2007). *Kristendommen i middelalderen*. Fagbokforlaget. s. 9-102.

*Tobiassen, T., Grøm, R., & Selvik, T. (1994). *Kyrkjespjir og kyrkjepor: Hovudtrekk frå kyrkjehistoria*. Det norske samlaget. s. 134-150

Norsk kirkehistorie:

Oftestad, B. T., Schumacher, J., & Rasmussen, T. (2005). *Norsk kirkehistorie* (3. utg). Universitetsforlaget. ss. 15-82, 85-177, 180-312.

Konfesjonskunnskap:

Tjørhom, O. (Red.). (2018). *Kirkesamfunn i Norge: Innføring i kirkekunnskap* (1. utgave, 1. opplag). Cappelen Damm akademisk. ss. 57-79, 81-98, 101-122, 125-147, 151-167, 169-189, 191-210, 213-230, 233-250, 273-293, 335-347.

Kompendium med kildetekster:

**Norsk salmebok 2013: For kirke og hjem / For kyrkje og heim*. (2013). Eide forslag. Følgende salmer er pensum:

- Folkefrelsar, til oss kom
- Kom, Hellig Ånd med skapermakt
- Alene Gud i himmerik
- Nå fryd deg, kristne menighet
- Herre Gud, ditt dyre navn og ære
- Mitt hjerte alltid vanker
- Påskemorgen slukker sorgen
- Blott en dag
- Eg har ei tenesta stor for Gud
- Hvilken venn vi har i Jesus
- Himmelske Far, du har skapt oss

*Baasland, E., & Hvalvik, R. (Red.). (1984). De tolv apostlers lære (Didaché). I *Apostoliske fedre: I norsk oversettelse med innledninger og fotnoter*. Luther forlag. ss. 21-29.

*Mæland, J. O. (Red.). (1985b). Den nikenske trosbekjennelse. I *Konkordieboken: Den evangelisk-lutherske kirkes bekjennesskrifter*. Lunde forlag. s. 18

*Benedikt av Nursia. (1986). Benedikts regel. I E. Gunnes (Overs.), *Klosterliv i Vesten: Augustins—Benedikts regel* (s. 53–111). Aschehoug. ss. 55-68.

*Innocens 3. (1968). Fra Innocens 3.s brev fra 1198. I R. Astås (Red.), *Arbeidsoppgaver og tekster til kirkehistorie* (s. 54). Fabritius & Sønners Forlag.

*Bonifatius 8. (1968). Bonifatius 8.s bulle om pavemakten fra år 1302. I R. Astås (Red.), *Arbeidsoppgaver og tekster til kirkehistorie* (s. 54–55). Fabritius & Sønners Forlag.

* Mæland, J. O. (Red.). (1985a). Den augsburgske bekjennelse. I *Konkordieboken: Den evangelisk-lutherske kirkes bekjennesskrifter*. Lunde forlag. ss. 26-40.

Spener, P. J. (1969). Pia Desideria. I *Hovedverker av den kristne litteratur: Bd. VIII* (s. 17–84). Lutherstiftelsens forslag / Nomi forlag. ss. 60-84. [se www.bokhylla.no]

*Pontoppidan, E. (1996). *Sannhet til gudfryktighet: Forklaring over Martin Luthers lille katekisme*. Det evangelisk-lutherske kirkesamfunn. ss. 45-48

*Wesley, J. (1968). Fra John Wesleys dagbok for 24. Mai 1738. I R. Astås (Red.), *Arbeidsoppgaver og tekster til kirkehistorie* (s. 84–85). Fabritius & Sønners Forlag.

*Carey, W. (1968). Fra William Carey: An Enquiry... I R. Astås (Red.), *Arbeidsoppgaver og tekster til kirkehistorie* (s. 85–87). Fabritius & Sønners Forlag.

*Hauge, H. N. (1968). Fra Hans Nielsen Hauge: Om religiøse følelser og deres værd (1817). I R. Astås (Red.), *Arbeidsoppgaver og tekster til kirkehistorie* (s. 125–126). Fabritius & Sønners Forlag.

Felleserklæring om rettferdiggjørelseslæren. (1999). Mellomkirkeligråd for Den norske kirke. https://kirken.no/globalassets/kirken.no/global/2014/dokumenter/felleserk_rettfgjorelsen_99_091.pdf ss. 9-19.

RLE1003N Kristen tro, etikk og livstolkning (10 stp./ECTS)

Emnekode:	RLE1003N
Emnenavn:	Kristen tro, etikk og livstolkning
Emnenavn nynorsk:	Kristen tru, etikk og livstolkning
Emnenavn engelsk:	Christian Belief, Ethics and Interpretation of Life
Studiepoeng:	10
Nivå:	1000 (Grunnivå)
Undervisningssemester:	Vårsemesteret
Emneansvarlig:	Førsteamanuensis Arne Helge Teigen
Obligatoriske forkunnskaper:	Ingen
Anbefalte forkunnskaper:	Ingen
Tilbys som enkeltemne:	Ja
Studiepoengreduksjon:	10 stp. mot RLE1003 7 stp. mot KRL103 10 stp. mot BMM1003
Hjelpemiddeliste ved eksamen:	Alle hjelpemidler tillatt
Gjelder fra:	1. august 2018

Læringsmål:

Kunnskap

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- gjøre rede for hovedpunktene i den kristne tro, med utgangspunkt i den evangelisk-lutherske kristendomsforståelsen
- forklare sammenhengen mellom de forskjellige hovedpunktene i den kristne tro
- gjøre rede for noen av de viktigste tolkningene av de sentrale punktene i den kristne tro, slik dette kommer til uttrykk i andre konfesjoner enn den lutherske
- gjøre rede for hovedtrekkene i den kristne etikken og kunne drøfte forholdet mellom allmenn etikk og kristen etikk
- gjøre rede for det etiske materialet i Bibelen og drøfte hvordan dette kan anvendes i etisk argumentasjon
- drøfte utvalgte emner fra områdeetikken

Ferdigheter

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- vise hvordan dogmatiske og etiske oppfatninger begrunnes
- reflektere kritisk over egen forståelse av den kristne tro, fagets tematikk og utvikle sin kunnskap om kristen tro og livstolkning
- gjøre nytte av fagstoffet til å undervise om kristen tro og etikk i ulike kirkelige og undervisningsmessige sammenhenger

Emnets innhold:

Emnet består av temaområdene kristen tros lære (dogmatikk) og kristen etikk og gir en første innføring i disse. Tros læren sikter på å gi en helhetsinnføring i den kristne tro, med utgangspunkt i den evangelisk-lutherske kristendomsforståelsen. Studentene skal tilegne seg kunnskap om kristen åpenbaringsforståelse, læren om Gud og frelsen, kirken og nådemidlene. Undervisningen sikter på å gi innsikt i forskjellige teologiske forklaringer på disse ulike temaene, slik at studentene settes i stand til å reflektere over hvordan tros læren kan tenkes sammen i et større og helhetlig system.

Videre gir emnet en innføring i kristen etikk. Studentene skal tilegne seg kunnskap om det bibelske grunnlaget for etikken og kunne drøfte forholdet mellom kristen etikk og annen etikk. Det gis en innføring i det etiske materialet i Bibelen, og studentene skal kunne drøfte hvordan Bibelen kan danne grunnlaget for en kristen livstolkning. Det gis også en innføring i enkelte emner fra områdeetikken, der en drøfter mulige konsekvenser av bibelmaterialet og det kristne menneskesyn for livet i familie og samfunn.

Organisering og arbeidsmåter:

Studiet er nettbasert. Det går over ett semester og blir organisert med nettleksjoner som vanligvis inneholder leseveiledning til pensum, veiledningstekster til nettleksjonene, lyd- eller videoopptak av forelesninger og arbeidskrav.

Vurdering og eksamen:

Alle arbeidskrav og eksamener er individuelle og leveres digitalt. Frister for innleveringer blir kunngjort ved starten av semesteret.

Arbeidskrav:

For å kunne gå opp til eksamen må studenten ha fullført følgende arbeidskrav innen to uker før eksamensdato:

- Få godkjent en kunnskapstest i tros lære i form av flervalgsoppgaver
- Få godkjent en innleveringsoppgave i etikk på 1000 ord (+/- 10%)
- Få godkjent enten et foredrag/bibeltime i form av et filmopptak/lydopptak på 7-10 minutter eller en innleveringsoppgave i tros lære på 1000 ord (+/- 10%).

Ved «ikke godkjent» får studenten én ny mulighet i samme semester.

Eksamen:

Vurderingsform	Varighet	Varighetstype
Hjemmeeksamen	6	timer

Endelig vurdering i emnet skjer på grunnlag av hjemmeeksamenen. Ved karakterfastsettelse benyttes en gradert karakterskala fra A til F, der E er laveste ståkarakter.

Pensumlitteratur:

Pensum merket med * er tilgjengelig i kompendium som er tilgjengelig på emnets nettside.

Heiene, G. & Thorbjørnsen, S. O. (2011). *Kristen etikk – en innføring*. Universitetsforlaget, s. 13-232.

Stott, J. (2006). *Issues Facing Christians Today* (4th Ed.). Zondervan Publishing House, s. 23-70, 442-499.

Teigen, A. H. (2008). *Innføring i kristen tro*. FMH-forlaget (300 sider).

Og enten:

Brunvoll, A. (1972 eller senere utgaver). *Den norske kirkes bekjennesskrifter*. Lunde forlag, s. 13-148.

eller:

* Mæland, J.-O. (Red.) (1985). *Konkordieboken. Den evangelisk-lutherske kirkes bekjennesskrifter*. Lunde Forlag, s. 15-59; 277-295.

RLE1004N Verdensreligionene (10 stp./ECTS)

Emnekode:	RLE1004N
Emnenavn:	Verdensreligionene
Emnenavn nynorsk:	Verdsreligionane
Emnenavn engelsk:	World Religions
Studiepoeng:	10
Nivå:	1000
Undervisningssemester:	Vårsemesteret
Emneansvarlig:	Høgskolelektor Tonje Belibi
Obligatoriske forkunnskaper:	Ingen
Anbefalte forkunnskaper:	Ingen
Studiepoengreduksjon:	10 stp. mot RLE1004 8 stp. mot KRL104
Tilbys som enkeltemne:	Ja
Hjelpemidler ved eksamen:	Alle hjelpemidler tillatt
Gjelder fra:	1. august 2018

Læringsmål:

Kunnskap

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- gjøre rede for hovedtrekkene ved utvalgte religionsteorier og religioners plass og funksjon i samfunnet.
- gjøre rede for hovedtrekkene ved hinduismens historie, gudsforestillinger, lære og ritualer.
- gjøre rede for hovedtrekkene ved buddhismens historie, gudsforestillinger, lære og ritualer.
- gjøre rede for hovedtrekkene ved jødedommens historie, tro, moderne retninger og festkalender.
- gjøre rede for antisemittismens historie med vekt på forholdet mellom kirke og jødedom i middelalderen og antisemittismen i Europa i moderne tid.
- gjøre rede for hovedtrekkene i islam med særlig vekt på Muhammeds liv og lære samt islamsk historie.
- gjøre rede for hovedtrekkene ved muslimsk tro og praksis slik de kommer til uttrykk i ulike bevegelser i islam, med hovedvekt på sunniislam og retningene: islamisme, sufisme og folkeislam.
- gjøre rede for hvordan islam kommer til uttrykk i en spesifikk kulturell og geografisk kontekst.

Ferdigheter

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- finne, vurdere og henviser til informasjon og fagstoff om aktuelle religionsteorier og verdensreligionene slik at dette belyser en problemstilling
- gjøre nytte av fagstoffet til å undervise om verdensreligionene i ulike kirkelige og undervisningsmessige sammenhenger
- kunne møte mennesker med annet religiøst ståsted med gode kunnskaper og med respekt

Emnets innhold:

Emnet gir en grunnleggende innføring i de store verdensreligionene. De ulike verdensreligionene, jødedommen, islam, hinduismen og buddhismen skal studeres ut fra et historisk perspektiv og det legges vekt på at studentene skal lære om religionenes lære og religiøse praksis. Islam får noe mer plass enn de andre religionene. Videre gir emnet en grunnleggende innføring i religionsteorier og drøfter religionenes rolle og funksjon i det moderne samfunnet.

Organisering og arbeidsmåter:

Studiet er nettbasert. Det går over ett semester og blir organisert med nettleksjoner som vanligvis inneholder leseveiledning til pensum, veiledningstekster til nettleksjonene, lyd- eller videoopptak av forelesninger og arbeidskrav. Tidsbruken i emnet er fordelt slik: religionsteori (ca. 10 %); jødedom (ca. 20 %), hinduisme (ca. 20 %), buddhisme (ca. 20 %) og islam (ca. 30 %).

I tilknytning til emnet arrangerer høgskolen en studietur til et aktuelt reisemål for verdensreligioner-emnet. Formålet med studieturen er å gi studentene innblikk i lokal religionspraksis og kultur. Høgskolen kunngjør i begynnelsen av høstsemesteret i hvilket område/land studieturen planlegges, og studentene må påberegne en ekstra utgift i tilknytning til studieturen. Denne turen er frivillig

Vurdering og eksamen:

Alle arbeidskrav og eksamener er individuelle og leveres digitalt. Frister for innleveringer blir kunngjort ved starten av semesteret.

Arbeidskrav:

For å kunne gå opp til eksamen må studenten ha fullført følgende arbeidskrav innen to uker før eksamensdato:

- Få godkjent innsendingsoppgave 1, på 1000 ord.
- Få godkjent innsendingsoppgave 2, på 1000 ord.

Ved «ikke godkjent» får studenten én ny mulighet i samme semester.

Eksamen:

Vurderingsform	Varighet	Varighetstype
Hjemmeeksamen	6	timer

Endelig vurdering i emnet skjer på grunnlag av hjemmeeksamenen. Ved karakterfastsettelse benyttes en gradert karakterskala fra A til F, der E er laveste ståkarakter.

Pensumlitteratur:

Pensum merket med * tilgjengelig i kompendium som er tilgjengelig på emnets nettside.

*Neegaard, Gunnar (red.) (2006): *Logos og Dharma. Religioner, livssyn og etikk*. Bergen: Fagbokforlaget, ss. 17-40.

Gilhus, Ingvild S. og Mikaelsson, Lisbeth (2007): *Hva er religion*. Oslo: Universitetsforlaget, ss. 17-66, 86-112, 130-145.

Jacobsen, Knut A. og Thelle, Notto R. (2008): *Hinduismen og buddhismen*. Kristiansand: Høyskoleforlaget, ss. 37-330.

Opsal, Jan (2016): *Lydighetens vei. Islams veier til vår tid*. Oslo: Universitetsforlaget (3. utg.), ss. 11-232, 251-263, 289-305.

Rian, Dagfinn og Eidhamar, Levi G. (1999): *Jødedommen og islam*. Kristiansand: Høyskoleforlaget, ss. 16-108.

10.3 Emner på 1500-nivå

BTM1501N Introduksjon til praktisk teologi og misjonsvitenskap (10 stp./ECTS)

Emnekode:	BTM1501N
Emnenavn:	Introduksjon til praktisk teologi og misjonsvitenskap
Emnenavn nynorsk:	Introduksjon til praktisk teologi og misjonsvitenskap
Emnenavn engelsk:	Introducing Practical Theology and Missiology
Studiepoeng:	10
Undervisningssemester:	Høstsemester
Undervisningssted:	Oslo
Emneansvarlig:	Uavklart
Obligatoriske forkunnskaper:	Ingen
Anbefalte forkunnskaper:	Ingen
Tilbys som enkeltemne:	Ja
Studiepoengreduksjon:	5 stp. mot PT1001 5 stp. mot BMM1004 5 stp. mot BM1001 5 stp. mot BMM1005 10 stp. mot BTM1501
Hjelpemiddelste ved eksamen:	Alle hjelpemidler tillatt
Gjelder fra:	1. august 2022

Læringsmål:

Kunnskap

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- gjøre rede for praktisk teologi og misjonsvitenskap som fagområder
- gjøre rede for sentrale elementer i den praktiske teologiske disiplin
- gjøre rede for forholdet mellom kristen tro, teologi og troens praktiske ytringer
- gjøre kort rede for ulike forståelser av misjonsbegrepet og missiologi som faglig disiplin
- gjøre rede for sentrale begreper, teorier og problemstillinger innenfor kulturstudier og kulturanalyse
- gjøre rede for forskjellige syn på kirkens og kristnes ansvar, muligheter og utfordringer i misjon
- gjøre rede for hvordan migrasjonstematikk påvirker kristen misjon

Ferdigheter

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- identifisere sentrale problemstillinger i praktisk teologi

- reflektere over relasjonen mellom, kristen tro, akademisk teologi og kirkens praksiser
- identifisere og analysere teologi i ulike kristne praksiser
- identifisere, analysere og kritisk vurdere forhold og problemstillinger i spenningsfeltet kultur og misjon i diskusjoner, i egne fremstillinger og i eventuelt fremtidig arbeid i misjon og kirke
- identifisere, analysere og kritisk vurdere forhold og problemstillinger i tilknytning til kirkens og kristnes rolle, muligheter og utfordringer, i diskusjoner, i egne fremstillinger og eventuelt i fremtidig arbeid i misjon og kirke
- gjennomføre mindre empiriske undersøkelser

Emnets innhold:

Emnet gir en grunnleggende innføring i praktisk teologi og misjonsvitenskap, og fagenes sentrale problemstillinger og oppgaver. Introduksjonen i praktisk teologi tar sikte på å presentere forholdet mellom kristen tro og praksis, kirkens praksiser, og teologi som akademisk disiplin. Emnet vil også inneholde en grunnleggende introduksjon av den praktiske teologis sentrale disipliner: homiletikk, kirkelige handlinger, sjelesorg, liturgi, trosopplæring, ekklesiologi og diakoni.

Introduksjonen i misjonsvitenskap vil gi en innføring i missiologi som faglig disiplin. Det innebærer bl.a. å se nærmere på misjonsfagets plass, metoder og utvikling, og definisjon av misjonsbegrepet. Videre vil emnet gi en innføring i kulturforståelse og kulturanalyse. Emnet vil også gi et innblikk i kirkens og enkeltkristnes forhold til misjonens forkynnelse og diakoni, og misjonens forhold til migrasjonstematikk og misjon i det flerkulturelle og flerreligiøse landskapet i Norge.

Organisering og arbeidsmåter:

Studiet er nettbasert. Det går over ett semester og blir organisert med nettleksjoner som vanligvis inneholder leseveiledning til pensum, veiledningstekster til nettleksjonene, samt lyd- eller videoopptak av forelesninger.

Vurderingsform:

Det er fem (5) arbeidskrav i emnet. Disse må være godkjent for at det skal gis sluttvurdering i emnet.

Arbeidskrav:

1. Få godkjent en innsendingsoppgave i praktisk teologi (1000 ord)
2. Få godkjent et notat fra (digital) observasjon av praksis i en praktisk teologisk disiplin (gudstjeneste, hymnologi, kirkelige handlinger, diakoni, trosopplæring, sjelesorg, og forkynnelse). (1000 ord)
3. Få godkjent et notat fra (digitalt) intervju med en person som er involvert (deltager eller arrangør) i en praktisk teologisk disiplin eller som driver utadrettet arbeid i en tverrkulturell kontekst (enten som misjonær eller i kristent arbeid blant migranter). (1000 ord)
4. Få godkjent en innsendingsoppgave i misjonsvitenskap 1 (1000 ord).
5. Gi tilbakemelding (hverandrevurdering) på en medstudents innsendingsoppgave i misjonsvitenskap.

Sluttvurdering

For å bestå emnet må studenten gjennomføre og få godkjent arbeidskravene beskrevet over. Emnet vurderes til bestått/ ikke bestått.

Pensumlitteratur: (800 sider)

For studenter i Oslo: Deler av pensum er tilgjengelig i kompendium i høgskolens LMS. Det er merket med *.

Praktisk teologi:

- *Andersen, B. H. (2014). Lov og evangelium i forkyndelse for barn. I T. E. Hamre, E. Lundeby & A. Redse (Red.), *Barnetro og trosopplæring* (s. 169-182). Fagbokforlaget.
 - *Bergem, A. (2008). «Som epler av gull...» *En bok om kristen sjelesorg. Bind I: Sjelesorgens prinsipielle grunnlag og egenart*. Oslo: Kolon forlag, ss. 92-116.
 - *Harbsmeier, E. & Iversen, H. R. (1995). *Praktisk teologi*. Forlaget Anis; ss. 292-342 og s. 427-445.
 - *Hegstad, H. (2002). Ekklesiologi mellom teori og praksis. I J.-O Henriksen, G. Heiene & S. O. Thorbjørnsen (Red.), *Teologi for kirken: Festskrift til professor dr.theol Torleiv Austad på 65-årsdagen* (s. 171-180). Verbum.
 - *Hegstad, H. (2009). *Den virkelige kirke*. Tapir Akademisk Forlag; ss. 149-174.
 - *Iversen, H. R. (2018). *Ny Praktisk teologi: Kristendommen, den enkelte og kirken*. Eksistensen; ss. 307-348
 - *Melangen, K. (2016). *Kunsten å være klar: En fagbok om undervisning i kirken*. Eide; ss. 49-62.
 - *Nordstoga, K. (2014). Musikk i gudstjenesten. I G. Hellemo (Red.), *Gudstjeneste på ny*. Universitetsforlaget; ss. 89-104.
 - *Skjevesland, O. (1999). *Invitasjon til praktisk teologi*. Luther Forlag; ss. 92-98.
- Ward, P. (2017). *Introducing Practical Theology*. Baker Academic; ss. 1-177.

Misjonsvitenskap:

- *Adeney, M. (2009). Is God Colorblind or Colorful? The Gospel, Globalization and Ethnicity. I R. D. Winter & S. C. Hawthorne (Eds.), *Perspectives on the World Christian Movement: A Reader* (4th ed.) (s. 415-422). William Carey Library.
- Austnaberg, H. (2007). Bruk av samfunnsvitenskapar som komplementære vitenskapar i missiologien. Muligheter og begrensning. I *Norsk tidsskrift for misjonsvitenskap*, 61(1), 21–36.
<https://journals.mf.no/ntm/article/view/4157/3475>
- Dalsgaard, S. (2016). Modeller for menighet og mission blandt migranter i Danmark. *Ny Mission*, 31, 133–143. https://issuu.com/danishmissioncouncil/docs/nymssion_31
- *Dowsett, R. (2016). Proclaim Christ until He Comes, in Word and Deed: World Evangelical Perspectives. I R. Dowsett, I. Phiri, D. Birdsall, D. O. Terfassa, H. Yung & K. Jørgensen, *Evangelism and Diakonia in Context* (s. 61-71). Regnum Books International.
- Guder, D. L. (2004). Den missionale kirke efter kristenheden. *Ny Mission* 6, 8–23.
https://issuu.com/danishmissioncouncil/docs/nm_6.

- Johanson, A. M. S. (2019). Discipelskab, hverdagspraksis og hverdags-spiritualitet i en moderne verden. I *Ny Mission*, 37, 63–71.
https://issuu.com/danishmissioncouncil/docs/ny_mission_37_h_j_opl_sning.
- Johanson, A. M. S., Juel, N. I. Adelin Jørgensen, J. & Østerlund Nielsen, A. (2019). Transformerende discipelskab i en dansk folkekirkelig virkelighed. I *Ny Mission*, 37, 81–85.
https://issuu.com/danishmissioncouncil/docs/ny_mission_37_h_j_opl_sning
- *Jørgensen, K. (2016). Biblical Perspectives on Kerygma and Diakonia. I R. Dowsett, I. Phiri, D. Birdsall, D. O. Terfassa, H. Yung & K. Jørgensen, *Evangelism and Diakonia in Context* (s. 7-18). Regnum Books International
- *Kahl, W. (2014). Migrants as Instruments of Evangelization: In Early Christianity and in Contemporary Christianity. I C. H. Im & A. Yong, *Global Diaspora and Mission* (s. 71-86). Regnum Books International.
- Kjær, B. (2011). Hjemmet - Discipelskabets Centrale Base. *Ny Mission*, 21, 77–84.
https://issuu.com/danishmissioncouncil/docs/ny_mission_21.
- Meneses, E. H. (2009). If You Belong to Christ: Ethnicity and the Global Church. I *Global Missiology* 6, 1-16. <http://ojs.globalmissiology.org/index.php/english/article/view/195/545>
- *Nemer, L. (2016). Evangelism and Social Responsibility: Perspectives from the History of Mission. I R. Dowsett, I. Phiri, D. Birdsall, D. O. Terfassa, H. Yung & K. Jørgensen, *Evangelism and Diakonia in Context* (s. 19-30). Regnum Books International.
- Nicolajsen, Jeppe Bach, Kari Storstein Haug, Frank-Ole Thoresen og Ingrid Eskilt (red.) (2022). *Missiologi: En innføring*. Cappelen Damm Akademisk, ss. 21-29, 50-96, 175-185.
- Redse, A. (2017). NLMs prinsippdokument om diakoni: En presentasjon. I *Norsk Tidsskrift for Misjonsvitenskap*, 71(4), 16–25. <https://journals.mf.no/ntm/article/view/4398/3713>
- Schackt, J. (2009). *Kulturteori. Innføring i et flerfaglig felt*. Fagbokforlaget; ss. 19-89.
- Schumacher W. W. (2016). Theology for Culture. Confrontation, Context, and Creation. *Concordia Journal*, 42(3), 211-222.
<https://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=rfh&AN=ATLAn3939552&site=ehost-live>
- *Terfassa, D. O. (2016). Trends and Practices of Evangelism among Migrant Churches: Examples from the Ethiopian Diaspora in Scandinavia. I R. Dowsett, I. Phiri, D. Birdsall, D. O. Terfassa, H. Yung & K. Jørgensen, *Evangelism and Diakonia in Context* (s. 289-304). Regnum Books International.
- *Walls, A. F. (2014). Mission and Migration: The Diaspora Factor in Christian History. I C. H. Im & A. Yong, *Global Diaspora and Mission* (s. 19-37). Regnum Books International.

Metode:

- *Johannessen, A., Tufte, P.A. & Christoffersen, L. (2016). *Introduksjon til samfunnsvitenskapelig metode*. Abstrakt Forlag AS; ss. 127-159.

BTM1502 Homiletikk og sjelesorg (10 stp./ECTS)

Emnekode:	BTM1502
Emnenavn:	Homiletikk og sjelesorg
Emnenavn nynorsk:	Homiletikk og sjelesorg
Emnenavn engelsk:	Homiletics and Counselling
Studiepoeng:	10
Undervisningssemester:	Vårsemesteret
Undervisningssted:	Oslo, Aarhus
Emneansvarlig:	Førsteamanuensis Leif Andersen
Obligatoriske forkunnskaper:	Ingen
Anbefalte forkunnskaper:	Ingen
Tilbys som enkeltemne:	Ja
Studiepoengreduksjon:	5 stp. mot TM1503 2 stp. mot TM1505 3 stp. mot TM1517 5 stp. mot PT1502 5 stp. mot PT2003 5 stp. mot TM1506 5 stp. mot BMM2002 5 stp. mot BMM2003
Hjelpemiddeliste ved eksamen:	N/A
Gjelder fra:	1. august 2021

Læringsmål:

Kunnskap

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- gjøre rede for nyere utviklingstrekk i det akademiske studiet av forkynnelse og sjelesorg
- gjøre rede for forkynnelsens og sjelesorgens teologi, oppdrag og funksjon
- gjøre rede for den sjelesørgeriske samtalen forutsetninger og rammer

Ferdigheter

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- reflektere over den betydning forkynneren og sjelesørgeren har som person
- forberede, gjennomføre og analysere/beskrive en preken
- analysere og gi tilbakemelding på andres prekener
- reflektere over personlig identitetsdannelse
- vurdere, drøfte og analysere utfordringer i den sjelesørgeriske samtalen
- reflektere tverrfaglig over samspillet mellom sjelesorg og forkynnelse

Emnets innhold:

Forkynnelse og sjelesorg er sentrale oppgaver i den kristne menigheten, ikke minst i en luthersk og protestantisk tradisjon. Både i forkynnelsen og i sjelesorgen er målet å gi hjelp og næring til troen og livet.

Emnets homiletiske del gir en grunnleggende innføring i forkynnelsens bibelske og teologiske forankring og hva slags oppdrag og funksjon forkynnelsen skal ha i menigheten. Forkynnelse er et samspill mellom forkynneren, bibelteksten og tilhørerne. Emnet sikter på å gi verktøy til å reflektere over dette samspillet, slik at man kan utvikle seg i rollen som forkynner. Gjennom lesing av relevant pensum, utvikling av egne prekener og analyse/beskrivelse av andres prekener, lærer studenten å reflektere over samspillet mellom forkynneren, bibelteksten og tilhørerne.

Den sjelesørgeriske delen av emnet gir en innføring i sjelesorgens egenart, innhold og funksjon. Sjelesorgens teologiske forankring vil bli vektlagt, sammen med kunnskap og metodiske elementer hentet fra psykologi og sosiologi. Gjennom undervisning, gruppe- og egenarbeid, vil studenten øves i å reflektere over rollen som sjelesørger, identitetsdannelse og trosutvikling, og hvordan man i sjelesorgen best kan møte mennesker som er i utfordrende situasjoner og gi hjelp til å utvikle et bærekraftig liv og tro.

Emnet er praktisk vinklet og en stor del av arbeidet i emnet vil være knyttet til arbeidet med å utvikle og analyse forkynnelse og delta i arbeidsgrupper om troshistorier.

Organisering og arbeidsmåter:

Undervisningen i emnet gis samlingsbasert, og studentene må delta på tre samlinger gjennom semesteret.

- Én fysisk samling i Oslo med 10 undervisningstimer.
- To digitale samlinger med til sammen 10 undervisningstimer.

I forkynnelsesdelen varieres det mellom forelesninger, samtaler og drøftelser og praktisk arbeid med forberedelse, framføring og analyse/beskrivelse av egen og andres forkynnelse i grupper.

I sjelesorgdelen varieres det mellom forelesninger og drøftelse i plenum av *cases*.

Oppmøte og fravær

For å kunne gå opp til eksamen i emnet, må studenten ha fullført følgende krav til oppmøte:

1. Delta på samling i Oslo. Fraværet skal ikke overstige 30 % (jf. kapittel 6.1).
2. Delta i det digitale undervisningstilbudet. Fraværet skal ikke overstige 30 % (jf. kapittel 6.1).

Se ellers FIHs fraværsreglement.

Vurderingsform:

Det er sju (7) arbeidskrav i emnet. Disse må være godkjent for at det skal gis sluttvurdering i emnet. Det er faglærere i samarbeid med emneansvarlig som for hvert semester bestemmer innholdet i hvert arbeidskrav.

Arbeidskrav:

1. Delta på den obligatoriske undervisningen under samlingene. Fraværet skal ikke overstige 30 % (jf. kapittel 5.3).*

2. Levere en bokrapport basert på ett eller to kapitler i homiletikkpensum. Bokrapporten skal være på 500-700 ord.
3. Holde en preken på 15-17 minutter, som ved en gudstjeneste/høymesse.
4. Gi tilbakemelding på en medstudents preken.
5. Levere en bokrapport basert på ett eller to kapitler i sjelesorgpensum. Bokrapporten skal være på 500-700 ord.
6. Delta i arbeidsgruppe om troshistorier.
7. Skrive et notat med drøfting av en konkret sjelesørgerisk case. Notatet skal være på 2000 ord.

*Dersom det ikke melder seg nok studenter til at det kan gjennomføres undervisning i emnet, kan frammøtekravet erstattes av følgende:

- a) Studenten leverer inn og får godkjent tre papers a 500 ord til faglærer i løpet av semesteret.
- b) Studenten møter til to timers (én time er 45 minutter) veiledning fra faglærer.

Se ellers «[Fraværsreglement for Fjellhaug Internasjonale Høgskole](#)» i Canvas.

Sluttvurdering

For å bestå emnet må studenten gjennomføre og få godkjent arbeidskravene beskrevet over. Emnet vurderes til bestått/ ikke bestått.

Pensumlitteratur:

For studenter i Oslo: Deler av pensum er tilgjengelig i kompendium i Canvas. Det er merket med *.

Homiletikk:

Jakobsen, R. N. og Øierud, G. L. (2009). *Prekenbeskrivelser*. Høyskoleforlaget; ss. 11-110.

Andersen, L. (2006). *Teksten og tiden: En midlertidig bog om forkyndelsen* (Bind 1). Kolon/Credo; ss. 7-44, 129-284.

Andersen, L. (2006). *Teksten og tiden: En midlertidig bog om forkyndelsen* (Bind 2). Kolon/Credo; ss. 105-227.

*Ringgaard Lorensen, M. (2020). Nyere nordisk homiletikk: Empirisk vending, fremmedhet og Resonans. I *Tidsskrift for Praktisk Teologi*, 37(1) (s. 42-53).

Sjelesorg

Andersen, L. (2015). *Kroppen og ånden: Sjælesorgens basis*. Kolon/Credo; ss. 5-354.

*Engedal, L. G. (1994). Guds hjerte og menneskets sjel: Momenter til analyse av sjelesorgens teologiske og dynamiske egenart. I *Tidsskrift for Sjelesorg*, 14(2-3), 123-147.

*Engedal, L. G. (2000). *Forankring og tilblivelse: Om bearbeiding av egen livserfaring gjennom troshistorie-fortelling*. I *Tidsskrift for Sjelesorg* 20(1-2), 96-113.

*Grevbo, T. J. S. (2006). *Sjelesorgens vei. En veiviser i det sjelesørgeriske landskap – historisk og aktuelt*. Luther; ss. 465-481.

BTM1504 Misjonspraksis med feltstudium (10 stp/ECTS)

Emnekode:	BTM1504
Emnenavn:	Misjonspraksis med feltstudium
Emnenavn nynorsk:	Misjonspraksis med feltstudium
Emnenavn engelsk:	Studies of Missionary Contexts with Internship
Studiepoeng:	10
Undervisningssemester:	Uregelmessig, spør studieadministrasjonen
Undervisningssted:	Oslo
Emneansvarlig:	Undervisningsleder i samarbeid med aktuelle misjonsorganisasjoner
Obligatoriske forkunnskaper:	Ingen
Anbefalte forkunnskaper:	Ingen
Tilbys som enkeltemne:	Ja
Studiepoengreduksjon:	10 stp. mot TM1510
Krav om politiattest:	Emnet har krav om politiattest. Se pkt. 2.3
Hjelpemiddeliste ved eksamen:	N/A
Gjelder fra:	1. august 2021

Læringsmål:

Kunnskap

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- gjøre rede for hovedtrekk i moderne historie, kultur, samfunnsforhold og religion i et valgt land
- gjøre rede for hovedtrekk i misjons- og kirkehistorie i et valgt land
- gjøre rede for hovedtrekk ved kontemporær misjonsvirksomhet i et valgt land, med særlig vekt på skandinavisk tilstedeværelse

Ferdigheter

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- finne, vurdere og henviser til informasjon og fagstoff om historie, kultur, samfunnsforhold og religion i et valgt land, og fremstille dette slik at det belyser kontekstuelle utfordringer
- finne, vurdere og henviser til informasjon og fagstoff om misjons- og kirkehistorie i et valgt land og fremstille dette slik at det belyser kontekstuelle utfordringer
- anvende den kunnskap emnet har bidratt til i eventuelt fremtidig arbeid i kirke og misjon

Emnets innhold:

Emnet legger til rette for et møte med en konkret kultur- og misjonskontekst og innebærer et femukers feltstudium i et valgt misjonsland. I forberedelse til feltstudium skal studentene tilegne seg grunnleggende kunnskap om historie, kultur, religion og samfunnsforhold i det aktuelle landet. Gjennom kulturmøtet (både observerende og deltakende) vil studentene gjøre erfaringer med å anvende, utdype og reflektere over, tilegnet kunnskap.

Organisering og undervisning:

Den viktigste delen av emnet gjennomføres som en femukers feltpraksis og skjer i et samarbeid mellom Fjellhaug Internasjonale Høgskole og samarbeidende misjonsorganisasjoner.

Feltpraksisen vil være knyttet til et misjonsland. Studenten søker til undervisningsleder om plassering av feltpraksis. På bakgrunn av tildelt praksisfelt oppnevner undervisningsleder en faglærer som gir inntil 4 timer veiledning i valg av pensumlitteratur og oppgaven. Pensumlitteraturen skal være på 500 sider. Det holdes også en obligatorisk samling hvor det gis noe undervisning om oppgaveprosess og -metode.

Retningslinjer for gjennomføringen av feltpraksisen er nedfelt i en egen praksismanual.

Vurderingsform:

I tillegg til sluttvurdering er det fem (5) arbeidskrav i emnet. Disse må være godkjent for at det skal gis sluttvurdering i emnet. Det er faglærere i samarbeid med emneansvarlig som for hvert semester bestemmer innholdet i hvert arbeidskrav.

Arbeidskrav

1. Delta på obligatorisk fagsamling hvor det undervises om oppgaveprosess og -metode.
2. Utarbeide en oppgaveskisse på minimum 500 ord. Oppgaveskissen skal si noe om hva man vil skrive om og hvordan man vil gå fram for å løse oppgaven. Skissen godkjennes av emneansvarlig i samråd med utnevnt faglærer.
3. Utarbeide en pensumliste i tilknytning til praksisfelt og oppgavetema som dekker 500 sider. Pensumlisten godkjennes av emneansvarlig i samråd med utnevnt faglærer og sendes til studieadministrasjonen minst to (2) uker før avreise til valgt misjonsland.
4. Gjennomføre et femukers feltstudium under veiledning og i samsvar med de forutsetninger som er anført i praksismanualen.
5. Levere et refleksjonsnotat på 1000 ord i etterkant av praksis, senest to (2) uker før innleveringsfristen for oppgaven. Notatet skrives etter fastlagt mal og godkjennes av emneansvarlig.

Sluttvurdering

Vurderingsform	Varighet	Varighetstype	Omfang	Kommentar
Oppgave*	1	semester	2000 ord (eksklusiv forside, innholdsfortegnelse og litteraturliste)	Oppgaven skal være relatert til praksisperioden.

Ved karakterfastsettelse benyttes Bestått/Ikke bestått.

* Studenter som ønsker kan søke om å få skrive oppgaven som en gruppeoppgave.

- Størrelsen på gruppen må da være 2-4 personer, og de må ha vært på samme praksis.
- Når man skriver gruppeoppgave, må omfanget tilsvare 2000 ord per student.
- Sammen med oppgaven leverer gruppen også en logg som dokumenterer hvem som har gjort hva i oppgaven. Loggen må være signert av alle gruppemedlemmene.

- Velger man gruppeoppgave, må også oppgaveskissen (arbeidskrav 2) leveres som gruppearbeid.

Endelig vurdering skjer på grunnlag av den skriftlige oppgaven. Emnet vurderes til bestått/ikke bestått.

Pensumlitteratur:

Studenten velger inntil 500 sider selvvalgt pensum som godkjennes av faglærer.

10. 2 Emner 2000-nivå

BTM2001 Salmenes bok (10 stp/ECTS)

Emnekode:	TM2012
Emnenavn:	Salmenes bok
Emnenavn nynorsk:	Salmane
Emnenavn engelsk:	Psalms
Studiepoeng:	10
Undervisningssemester:	Høstsemesteret
Undervisningssted:	Oslo
Emneansvarlig:	Førsteamanuensis Håkon Sunde Pedersen
Obligatoriske forkunnskaper:	Ingen
Anbefalte forkunnskaper:	BTM1001
Tilbys som enkeltemne:	Ja
Studiepoengreduksjon:	10 stp. mot TM2012
Hjelpemiddeliste ved eksamen:	Liste B
Gjelder fra:	1. august 2021

Læringsmål:

Kunnskap

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- gjøre rede for sentrale trekk i forskningshistorien til Salmenes bok, fra begynnelsen av forrige århundre og frem til i dag
- gjøre rede for vitenskapelige metoder og hermeneutiske spørsmål med relevans for studiet av de utvalgte salmene
- gjøre rede for typiske trekk ved ulike salmetryper og for bruken av poetiske virkemidler og metaforisk språk i salmene
- gjøre rede for utvalgte salmers relasjon til sentrale teologiske tradisjoner i Det gamle testamentet, med særlig vekt på visdomsteologien og sionsteologien
- gjøre rede for sentrale trekk i resepsjonshistorien til Salmenes bok og analysere utvalgte tekster i lys av denne
- gjøre rede for grunnleggende hermeneutiske spørsmål med relevans for et bibelfaglig studium av Salmenes bok

Ferdigheter

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- finne, kritisk vurdere og korrekt henvise til faglig informasjon og argumentasjon i en selvstendig analyse av en tekst eller problemstilling til utvalgte salmer
- eksegere utvalgte salmer i oversettelse på en metodisk, selvstendig og faglig måte med bruk av ulike vitenskapelige metoder, særlig språklige, historiske og litterære/retoriske
- argumentere kritisk for og imot alternative fortolkninger på metodisk og hermeneutisk reflektert vis

- aktualisere tekster fra Salmenes bok på en kritisk og teologisk reflektert måte i møte med kirke-, misjons- og menighetsliv

Emnets innhold:

Emnet består tre hovedkomponenter. Først vektlegges forskningshistorien og de eksegetiske verktøy denne har forsynt oss med. Det gis en generell innføring i forskningshistorien til Salmenes bok, fra begynnelsen av forrige århundre og frem til i dag. Videre gis det, i tillegg til tradisjonelle form-kritiske kategorier, en innføring en grunnleggende innføring i Salmenes poetikk og metaforikk, så langt det rekker for et ikke-grunnspråklig emne. Til sist gis det også en grunnleggende innføring visdomsteologien og sionsteologien som bredere teologiske og tradisjonshistoriske kontekster for flere av våre utvalgte salmer. Den andre komponenten består av eksegetisk arbeid med utvalgte tekster i oversettelse. Fokuset er på å utvikle ferdigheter til å eksegere poetiske tekster, identifisere både typiske og karakteristiske trekk ved hver enkelt salme og å relatere utvalgte tekster til bredere teologiske tradisjoner i Det gamle testamentet. I den siste komponenten vender vi oss mot resepsjonshistorien til Salmenes bok. Vi vil her analysere utvalgte tekster fra resepsjonshistorien, avsløre hermeneutiske forutsetninger og på den måte også reflektere over egen eksegese. Studentene kan velge mellom fire alternative sett med utvalgte tekster fra resepsjonshistorien.

Organisering og arbeidsmåter:

Emnet har til sammen 40 undervisningstimer og består av forelesninger og ulike forskningslignende aktiviteter. Sistnevnte innebærer både «eksegetiske verksted» hvor vi sammen eksegere utvalgte salmer og seminarer hvor vi diskuterer analyser av utvalgte tekster fra Salmenes resepsjonshistorie.

Tilbudt samlingsbasert er timefordelingen som følger:

- 8-10 timer tilbys under samlingen
- 30-32 timer tilbys digitalt utenom samlingen, enten som opptak eller strømming av undervisningen.

Oppmøte og fravær

For å kunne gå opp til eksamen i emnet, må studenten ha fullført følgende krav til oppmøte:

1. Delta på samling i Oslo. Fraværet skal ikke overstige 30 % (jf. kapittel 6.1).
2. Delta i det digitale undervisningstilbudet. Fraværet skal ikke overstige 30 % (jf. kapittel 6.1).

Se ellers FIHs fraværsreglement.

Vurderingsform

Vurderingsform i emnet er hjemmeoppgave.

Arbeidskrav

For å kunne levere hjemmeoppgave må følgende to (2) arbeidskrav være godkjent. Det er faglærer som nærmere fastsetter krav til innhold og tidsfrister for gjennomføring.

- 1) Levere inn utkast til oppgave på Høgskolens LMS innen oppgitt frist for tilbakemelding fra faglærer. Oppgaveutkastet skal oppfylle krav etter gjeldende regler (se dokumentet, *Krav til oppgaveutkast ved prosessorientert vurderingsform*).
- 2) Få godkjent en analyse på 1000 ord av én utvalgt tekst fra resepsjonshistorien til Salmenes bok.

Sluttvurdering

Vurderingsform	Varighet	Varighetstype	Omfang
Oppgave	1	semester	3000 ord (eksklusiv forside, innholdsfortegnelse og litteraturliste)

Ved karakterfastsettelse benyttes en gradert skala fra A til F, der E er laveste ståkarakter.

Pensumlitteratur:

For studenter i Oslo: Deler av pensum er tilgjengelig i kompendium i høgskolens LMS. Det er merket med *.

Bibeltekster

Følgende salmer i Bibelen skal eksegere i oversettelse: Salme 1; 2; 8, 19; 22; 27; 32; 44; 46; 73; 84; 99; 103; 110; 132; 136, 147

Om Salmene

- *Bellinger Jr., W. H. (2014). Psalms and the Question of Genre. I W. P. Brown (Ed.), *The Oxford Handbook of the Psalms*. (s. 313-325). Oxford University Press.
- Brown, W. P. (2010). *Psalms* (IBT). Abingdon; 1-60, 135-160.
- Brueggemann, W. (1986). The Costly Loss of Lament. I *Journal for the Study of the Old Testament* 11(36), 51-71. <https://doi.org/10.1177/030908928601103605>
- Gillingham, S. (2008). *Psalms Through the Centuries 1* (BBC). Blackwell; ss. 1-46, 131-146 ; 192-220.
- Gudme, A. K. de Hemmer et al. (2016). *Fire indgange til gammeltestamentlig teologi*. Det Teologiske Fakultet; 77-124. [https://teol.ku.dk/afd/afdeling-for-bibelsk-eksegese/?pure=da%2Fpublications%2Ffire-indgange-til-gammeltestamentlig-teologi\(3dff700b-ab28-4b79-bc08-a1e785d67c5f\).html](https://teol.ku.dk/afd/afdeling-for-bibelsk-eksegese/?pure=da%2Fpublications%2Ffire-indgange-til-gammeltestamentlig-teologi(3dff700b-ab28-4b79-bc08-a1e785d67c5f).html)
- Howard, D. M. (2005): The Psalms and Current Study. I D. Firth and P. S. Johnston (Eds), *Interpreting the Psalms: Issues and Approaches* (s. 23-40). IVP.
- Hutchinson, J. H. (2005). The Psalms and Praise. I D. Firth and P. S. Johnston (Eds), *Interpreting the Psalms: Issues and Approaches* (s. 85-100). IVP
- Johnston, P. S. (2005). The Psalms and Distress. I D. Firth and P. S. Johnston (Eds), *Interpreting the Psalms: Issues and Approaches* (s. 63-84). IVP
- *Ross, A. P. (2011). *A Commentary on the Psalms. Vol. 1 (1-41)* (KEL). Kregel Academic & Professional; 181-214, 287-298, 465-487, 521-551, 621-635, 703-719.
- *Ross, A. P. (2013). *A Commentary on the Psalms. Vol. 2 (42-89)* (KEL). Kregel Academic & Professional; 37-55, 81-101, 547-567, 743-759.
- *Ross, A. P. (2016). *A Commentary on the Psalms. Vol. 3 (90-150)* (KEL). Kregel Academic & Professional; 173-184, 225-239, 337-360, 725-743, 773-783, 929-940.

Og enten:

Alt 1: Augustin

Saint Augustine (2000). *Expositions of the Psalms, 1-32* (Vol. 1) (Trans. by M. Boulding) New City; 23-64; 67-75; 129-139, 227-243.

eller:

Alt 2: Luther

*Henriksen, J.-O. (red.). (1994). *Tegn, tekst og tolk: Teologisk hermeneutikk i fortid og nåtid*. Universitetsforlaget; 95-116.

*Luther, M. (1974). *Luthers Works: Vol. 10. First Lectures on the Psalms: Pslams 1-75*. (Trans. by H. C. Oswald). Concordia; 3-34, 413-430.

*Luther, M. (1958). *Luther's Works: Vol. 14. Selected Psalms III*. (Trans. by A. Guebert). Concordia; 147-154.

eller:

Alt 3: Grundtvig

Bjerg, S, & Holst, S. (2011). *Den gyldne harpe: Poetisk teologi i Davids og Grundtvigs salmer*. Alfa; 7-44, 168-189, 212-231.

BTM2003 Markusevangeliet (10 stp./ECTS)

Emnekode:	BTM2003
Emnenavn:	Markusevangeliet
Emnenavn nynorsk:	Markusevangeliet
Emnenavn engelsk:	The Gospel of Mark
Studiepoeng:	10
Undervisningssemester:	Høstsemesteret
Undervisningssted:	Oslo, København
Emneansvarlig:	Professor Sverre Bøe
Obligatoriske forkunnskaper:	20 studiepoeng i nytestamentlig gresk
Anbefalte forkunnskaper:	BTM1001
Tilbys som enkeltemne:	Ja
Studiepoengreduksjon:	10 stp. mot BTM2004 5 stp. mot TM2502
Hjelpemiddeliste ved eksamen:	Liste C
Gjelder fra:	1. august 2021

Læringsmål:

Kunnskap

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- gjøre grundig rede for tilblivelse, sjanger, språklig og litterær oppbygning og innhold til Markusevangeliet
- gjøre rede for Markusevangeliets budskap og bibelteologiske hovedtemaer ut fra en samlet og helhetlig lesning av Markusevangeliet og detaljeksegere ut fra gresk tekst et utvalg av tekster fra Markusevangeliet
- gjøre rede for det tekstkritiske apparatet til disse tekstene og for vitenskapelige metoder og hermeneutiske spørsmål med relevans for studiet av disse tekstene
- gjøre rede for tekstenes relasjon til de øvrige synoptiske evangeliene og til den større kanoniske sammenheng

Ferdigheter

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- finne, kritisk vurdere og korrekt henvise til faglig informasjon og argumentasjon i en selvstendig analyse av en tekst eller problemstilling til Markusevangeliet
- detaljeksegere utvalgte greske tekster i Markusevangeliet på en metodisk, selvstendig og faglig måte med bruk av ulike vitenskapelige metoder, særlig språklige, historiske og litterære/retoriske
- drøfte bibelteologiske spørsmål knyttet til Markusevangeliet i rammen av de synoptiske evangelier
- argumentere kritisk for og imot alternative fortolkninger på metodisk og hermeneutisk reflektert vis

Emnets innhold:

Emnet presenterer ulike vitenskapelige metoder med relevans for studiet av Markusevangeliet. Den litterære, retoriske og bibelteologiske vektleggingen tilsier at en helhetlig lesning av hele Markusevangeliet står sentralt i emnet. Tekstene studeres på grunnlag av gresk tekst og tolkes i lys av deres historiske kontekst. Det legges særlig vekt på å lære å eksegere bibeltekst, med vekt på tekstenes strukturelle, litterære og teologiske særpreg.

I tilknytning til tolkningen av de ulike tekstene gis det en innføring i sentrale bibelteologiske temaer fra Markusevangeliet som kristologi, Guds rike, «evangeliet», underfortellinger/åndsutdrivelser, etterfølgelse/etikk, eskatologi og lidelseshistorien.

Organisering og arbeidsmåter:

Emnet har til sammen 40 undervisningstimer og vil hovedsakelig bestå av forelesninger, der en blant annet legger vekt på å forstå de ulike sider ved eksegese, inkludert bruk av hjelpemidler som synopse, konkordans, ordbøker og leksika. To undervisningstimer øremerkes en innføring i tekstkritikk.

For studenter som velger prosessorientert vurderingsform, tilbyr høgskolen fagspesifikk oppgaveveiledning som gir innføring i formelle krav til fagoppgaver (slik som oppgavens oppbygning, fotnoter og litteraturliste) og tips til skriveprosessen. Studenten skal underveis i undervisningen levere inn utkast til oppgaven sin på Canvas og få tilbakemelding av faglærer.

Tilbudt samlingsbasert er timefordelingen som følger:

- 8-10 timer tilbys under samlingen
- 30-32 timer tilbys digitalt utenom samlingen, enten som opptak eller strømming av undervisningen.

Oppmøte og fravær

For å kunne gå opp til eksamen i emnet, må studenten ha fullført følgende krav til oppmøte:

1. Delta på samling i Oslo. Fraværet skal ikke overstige 30 % (jf. kapittel 6.1).
2. Delta i det digitale undervisningstilbudet. Fraværet skal ikke overstige 30 % (jf. kapittel 6.1).

Se ellers FIHs fraværsreglement.

Vurderingsform

Vurderingsformen i emnet er hjemmeoppgave.

Arbeidskrav

For å kunne levere hjemmeoppgave må følgende to (2) arbeidskrav være godkjent. Det er faglærer som nærmere fastsetter krav til innhold og tidsfrister for gjennomføring.

- 1) Levere inn utkast til oppgave på Høgskolens LMS innen oppgitt frist for tilbakemelding fra faglærer. Oppgaveutkastet skal oppfylle krav etter gjeldende regler (se dokumentet, *Krav til oppgaveutkast ved prosessorientert vurderingsform*).
- 2) Levere inn og få godkjent en oppgave over en oppgitt tekstkritisk case. Oppgaven skal være på 500-1000 ord eksklusiv forside, innholdsfortegnelse og litteraturliste. Den skal inneholde en redegjørelse for den ytre bevitnelsen av de tekstkritiske alternativene og en vurdering av hvilken variant som mest sannsynlig gjengir den opprinnelige teksten.

Sluttvurdering

Vurderingsform	Varighet	Varighetstype	Omfang
Oppgave	1	semester	4000 ord (eksklusiv forside, innholdsfortegnelse og litteraturliste)

Ved karakterfastsettelse benyttes en gradert skala fra A til F, der E er laveste ståkarakter.

Pensumlitteratur:

For studenter i Oslo: Deler av pensum er tilgjengelig i kompendium i høyskolens LMS. Det er merket med *.

Bibeltekster:

Følgende tekster fra Markusevangeliet skal detaljsekseres ut fra gresk tekst:

Mark 1,1-28; 2,1-12 og 18-22; 4,1-20 og 26-41; 7,24-30; 8,27-9,13; 10,1-31; 11,1-19; 12,1-17 og 28-34; 13,1-10 og 24-27; 14,22-25; 15,22-41 og 16,1-8.

Sekundærlitteratur:

Adams, E. (2005). The Coming of the Son of Man in Mark's Gospel. *Tyndale Bulletin*, 56(2), 39-61.

https://legacy.tyndalehouse.com/tynbul/Library/TynBull_2005_56_2_04_Adams_SonOfMan_Mark.pdf

* Hallbäck, G. (2002). *Om Markus: Analyser og fortolkninger*. Anis; ss. 83-96.

* Hays, R. B. (2014). *Reading Backwards*. Baylor University Press; ss. 17-35.

* Grindheim, S. (2011). *God's Equal: What can we Know about Jesus' Self-Understanding in the Synoptic Gospels?* T & T Clark; ss 60-76.

* Jensen, M. H. (2010). Jesus + loven = MMM^c: En undersøkelse af Jesu grundlæggende forhold til Loven. *Dansk Tidsskrift for Teologi og Kirke* 37(1), 17-33.

Jensen, M. H. (2012). Gudsriget og korset: Historien om, hvordan to modsætninger blev evangelium. *Dansk Tidsskrift for Teologi og kirke* 39(2), 19-35.

<https://tidsskrift.dk/dttk/article/view/27164/23908>

* Metzger, B. M. (1997). *A Textual Commentary on the Greek NT* (2nd Ed.). Deutsche Bibelgesellschaft; ss. 102-7.

Kvalbein H. (2008). *Jesus, Hva ville han? Hvem var han? En innføring i de tre første evangeliens budskap*. Verbum; ss. 28-41; 75-181; 201-208; 228-237; 259-266; 307-385.

Pilgaard Aa. (2008). *Kommentar til Markusevangeliet*. Aarhus Universitetsforlag; ss. 19-87; 97-108; 113-116; 135-149; 151-160; 214-218; 235-254; 265-274; 283-292; 297-303; 305-308; 315-321; 326-328; 340-345; 368-376; 381-393.

* Rhoads, D., Dewey, J. & Michie, D. (2012). *Mark as Story*. (3rd Ed.). Fortress; ss. 1-8; 137-152.

* Snodgrass, K. (2018). *Stories with Intent* (2nd ed.). Eerdmans; ss. 179-190, 216-228 og 276-299.

* Watts, R. E. (2007). Mark. I G. K. Beale & D. A. Carson (Eds.), *Commentary on the New Testament Use of the Old Testament*. Baker; ss. 111-120; 216-228 og 235-237.

BTM2005 Romerbrevet og paulinsk teologi (10 stp./ECTS)

Emnekode:	BTM2005
Emnenavn:	Romerbrevet og paulinsk teologi
Emnenavn nynorsk:	Romarbrevet og paulinsk teologi
Emnenavn engelsk:	The Letter to the Romans and Pauline Theology
Studiepoeng:	10
Undervisningssemester:	Vårsemesteret
Undervisningssted:	Aarhus, Oslo, København
Emneansvarlig:	Førsteamanuensis Klaus Vibe
Obligatoriske forkunnskaper:	20 studiepoeng i nytestamentlig gresk
Anbefalte forkunnskaper:	BTM1001
Tilbys som enkeltemne:	Ja
Studiepoengreduksjon:	5 stp. mot TM2003
Hjelpemiddeliste ved eksamen:	Liste C
Gjelder fra:	1. august 2021

Læringsmål:

Kunnskap

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- gjøre grundig rede for tilblivelse, sjanger, språklig og litterær oppbygning og innhold til Romerbrevet
- detaljeksegere ut fra gresk tekst et utvalg av tekster fra Romerbrevet
- gjøre rede for vitenskapelige metoder og hermeneutiske spørsmål med relevans for studiet av Romerbrevet og paulinsk teologi
- gjøre rede for og drøfte forskjellige hovedperspektiver på Paulus,
- Drøfte hovedtemaer i Romerbrevet og i denne sammenheng drøfte hvordan disse temaer utfoldes i andre paulinske brev, hans teologi som helhet og i relasjon til den større kanoniske sammenheng

Ferdigheter

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- finne, kritisk vurdere og korrekt henvise til faglig informasjon og argumentasjon i en selvstendig analyse av en tekst eller problemstilling med utgangspunkt i en tekst fra Romerbrevet
- detaljeksegere utvalgte greske tekster i Romerbrevet på en metodisk, selvstendig og faglig måte med bruk av ulike vitenskapelige metoder, særlig språklige, historiske og litterære/retoriske
- drøfte bibelteologiske spørsmål knyttet til Romerbrevet i rammen av de paulinske brev
- argumentere kritisk for og imot alternative fortolkninger på metodisk og hermeneutisk reflektert vis

Emnets innhold:

Emnet presenterer ulike vitenskapelige metoder med relevans for studiet av Romerbrevet med vekt på tekstenes strukturelle, litterære og teologiske særpreg. Den litterære, retoriske og bibelteologiske vektleggingen tilsier at en helhetlig lesning av Romerbrevet står sentralt i emnet, samtidig som utvalgte tekster får et særlig fokus. Tekstene studeres på grunnlag av gresk tekst og tolkes i lys av deres historiske kontekst.

Eksegese setter søkelys på sentrale bibelteologiske temaer fra Romerbrevet som Kristus, synden og loven, rettferdiggjørelsen, foreningen med Kristus og frelsen, troen, nåde og gave, kampen mot synd, Israel, GT og eskjatologi, de troendes individuelle og kollektive identitet, livsutfoldelse og etikk. Disse spørsmålene leses også i lys av hvordan de samme tema utfoldes i andre Paulinske brev. Det hele drøftes i lys av debatten omkring ulike Paulus-perspektiver. Slik utfordres studenten til å utvikle en helhetlig teologisk lesning av Romerbrevet og av Paulus.

Organisering og arbeidsmåter:

Emnet har til sammen 40 undervisningstimer og vil hovedsakelig bestå av forelesninger. Emnet gir først en innføring i ulike Paulus-perspektiver og forskningshistorien til Paulus mer generelt. Deretter vil undervisningen fokusere på eksegese av sentrale tekster i Romerbrevet, hele tiden med et fokus på en samlet og helhetlig lesning av Romerbrevet. Sentrale teologiske tema i Romerbrevet drøftes i lys av hvordan disse utfoldes i andre Paulinske brev.

Tilbudt samlingsbasert er timefordelingen som følger:

- 8-10 timer tilbys under samlingen
- 30-32 timer tilbys digitalt utenom samlingen, enten som opptak eller strømming av undervisningen.

Oppmøte og fravær

For å kunne gå opp til eksamen i emnet, må studenten ha fullført følgende krav til oppmøte:

1. Delta på samling i Oslo. Fraværet skal ikke overstige 30 % (jf. kapittel 6.1).
2. Delta i det digitale undervisningstilbudet. Fraværet skal ikke overstige 30 % (jf. kapittel 6.1).

Se ellers FIHs fraværsreglement.

Vurderingsform

Sluttvurdering

Vurderingsform	Varighet	Varighetstype	Omfang
Hjemmeeksamen	48	timer	3000 ord (eksklusiv forside, innholdsfortegnelse og litteraturliste)

Ved karakterfastsettelse benyttes en gradert karakterskala fra A til F, der E er laveste ståkarakter.

Pensumlitteratur:

For studenter i Oslo: Deler av pensum er tilgjengelig i kompendium i høgskolens LMS. Det er merket med *.

Bibeltekster:

Følgende tekster fra Romerbrevet skal detaljeksegeres ut fra gresk tekst: Rom 1,1-27; 2,1-16; 3,1-9; 3,19-31; 4,1-6,14; 7,1-8,11; 9,1-13; 11,1-32; 12,1-8; 13,1-10 og 15,1-6.

Følgende tekster leses i oversettelse: Gal 2,11-4,7; 6,1-2; 1 Kor 2,6-16; 9,19-21; 11:17-34; 12-14; 2 Kor 5,11-21; 8-9; Fil 2,1-11 (8,5 sider totalt)

Sekundærlitteratur

Aune, D. E. (1987). *The New Testament in its literary environment* (Library of early Christianity 8). Westminster; ss. 158-160, 197-204, 217-222.

Barclay, J. M. G. (2020). *Paul and the Power of Grace*. Eerdmans.

Hurtado, L. W. (2018). *Honoring the Son: Jesus in Earliest Christian Devotional Practice*. Lexham Press; ss. 1-68.

McKnight, S. & Oropeza B. J. (Eds.) (2020). *Perspectives on Paul: Five Views*. Baker Academic; ss. 25-55, 83-106, 133-145, 171-193, 219-236.

Moo, D. J. (2014). *Encountering the Book of Romans: A Theological Survey, Encountering Biblical Studies* (2nd Ed.). Baker Academic; ss. 21-215

Oakes, P (2009). *Reading Romans in Pompeii: Paul's Letter at Ground Level*. Fortress Press; ss. 98-126.

Sandnes, K. O. (1996). *I tidens fylde: En innføring i Paulus' teologi*. Luther forlag; ss. 29-90, 108-151, 202-250, 269-293, 297-302.

BTM2006 Kristologi og frelseslære (10 stp/ECTS)

Emnekode:	BTM2006
Emnenavn:	Kristologi og frelseslære
Emnenavn nynorsk:	Kristologi og frelseslære
Emnenavn engelsk:	Christology and Soteriology
Studiepoeng:	10
Undervisningssemester:	Høstsemesteret
Undervisningssted:	Oslo
Emneansvarlig:	Førsteamanuensis Arne Helge Teigen
Obligatoriske forkunnskaper:	Ingen
Anbefalte forkunnskaper:	BTM1003
Tilbys som enkeltemne:	Ja
Studiepoengreduksjon:	5 stp. mot BMM2006 10 stp. mot TM2006 5 stp. mot BTM2007 5 stp. mot BTM2508
Hjelpemiddeliste ved eksamen:	Liste B
Gjelder fra:	1. august 2021

Læringsmål:

Kunnskap

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- gjøre rede for og forklare det bibelske grunnlaget for læren om Jesus Kristus og hans frelsesgjerning.
- gjøre rede for utviklingen av det kristologiske dogme i oldkirken, og under reformasjonen i lys av oldkirkelig og reformatorisk kontekst.
- forklare, drøfte og vurdere forskjellige oppfatninger om kristologi og frelse, i henhold til de respektive oppfatningers bibelske og teologihistoriske kontekst.
- Gjøre rede for og forklare forholdet mellom kristologi og frelseslærefrelsesforståelse

Ferdigheter

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- anvende bibel-teologisk og/eller teologihistorisk kunnskap med sikte på å forklare og drøfte aktuelle systematisk teologiske problemstillinger innen kristologi og frelseslære.
- vise hvordan bibel-teologisk og teologihistorisk kunnskap kan anvendes som ressurs til forståelse av kristologi og frelseslære.
- finne, vurdere og henvise til informasjon og fagstoff om kristologi og frelseslære og fremstille dette slik at det belyser en problemstilling
- beherske relevante faglige verktøy, teknikker og arbeidsformer

Emnets innhold:

Emnet gir innføring i det bibelske grunnlaget for læren om Jesus Kristus og hans frelsesgjerning. Det gis også innføring i hvordan bestemte bibeltekster har blitt anvendt under utviklingen av oldkirkelig

og reformatorisk bekjennelse til Kristi person og gjerning. Emnet gir videre innføring i hvordan kristologi og frelseslære kan forstås i lys av oldkirken og reformasjonens kontekst. Det gis også noe innsikt i teologiske oppfatninger om Kristi person og frelsesgjerning, frem til vår tid.

Organisering og arbeidsmåter:

Emnet har 40 undervisningstimer og består hovedsakelig av forelesninger.

For studenter som velger prosessorientert vurderingsform, tilbyr høgskolen fagspesifikk oppgaveveiledning som gir innføring i formelle krav til fagoppgaver (slik som oppgavens oppbygning, fotnoter og litteraturliste) og tips til skriveprosessen. Studenten skal underveis i undervisningen levere inn utkast til oppgaven sin på Høgskolens LMS og få tilbakemelding av faglærer.

Tilbudt samlingsbasert er timefordelingen som følger:

- 8-10 timer tilbys under samlingen
- 30-32 timer tilbys digitalt utenom samlingen, enten som opptak eller strømming av undervisningen.

Oppmøte og fravær

For å kunne gå opp til eksamen i emnet, må studenten ha fullført følgende krav til oppmøte:

1. Delta på samling i Oslo. Fraværet skal ikke overstige 30 % (jf. kapittel 6.1).
2. Delta i det digitale undervisningstilbudet. Fraværet skal ikke overstige 30 % (jf. kapittel 6.1).

Studenter som ikke oppfyller frammøtekravet, blir flyttet over på den ordinære studieretningen og må ta hjemmeeksamen.

Vurderingsform

Vurderingsform i emnet er en skriftlig skoleeksamen.

Sluttvurdering

Vurderingsform	Varighet	Varighetstype
Skoleeksamen	5	timer

Ved karakterfastsettelse benyttes en gradert karakterskala fra A til F, der E er laveste ståkarakter.

Pensumlitteratur:

For studenter i Oslo: Deler av pensum er tilgjengelig i kompendium i høgskolens LMS. Det er merket med *.

Oversikt- og innføringslitteratur:

Jeffery, S., Ovey, M. & Sach, A. (2007). *Pierced for our Transgressions: Rediscovering the glory of penal substitution*. Inter Varsity Press; ss. 33-186, 205-303.

Skarsaune, O. (1999). *Inkarnasjonen: Myte eller faktum?* Lunde forlag; ss. 9-127.

Scaer, D. P. (1989, 1998). *Confessional Lutheran Dogmatics: Vol. 1: Christology*. Luther Academy.

Bird, M. F. (2017). *Jesus the Eternal Son: Answering Adoptionist Christology*. Wm. B. Eerdmans Publishing Co; ss. 1 -131.

Bekjennesskrifter

* Mæland, J. O. (1985). *Konkordieboken: Den evangelisk-lutherske kirkes bekjennesskrifter*. Lunde forlag:

- Den apostoliske bekjennelse, 15.
- Den nikenske trosbekjennelse, 18.
- Den atanasianske trosbekjennelse, 19 – 21.
- Den augsburgske bekjennelse, artikkel I – IV, 28 – 30. XVII, 35.
- Apologien, artikkel IV, 78 – 94.
- Schmalkaldiske artikler, Del I, Del II, Art. I, II, S. 238 – 243.
- Lille Katekisme, Andre part, Troen. 283 – 285.
- Store Katekisme, Andre part, andre artikkel, 345 – 347.
- Konkordieformelen, Epitome, VIII, IX, 408 – 414.
- Solida Declaratio, VIII, IX, 502 – 519.

Canons of Dorth:

- The Second Main Point of Doctrine: Christ's Death and Human Redemption Through It (Article 1-9), <https://www.crcna.org/welcome/beliefs/confessions/canons-dort#toc-the-second-main-point-of-doctrine>

Westminster Confession of Faith.

- Chapter VIII, Of Christ The Mediator.
https://en.wikisource.org/wiki/The_Humble_Advice_of_the_Assembly_of_Divines/Chapter_8

Kildeskrifter:

Ireneus (1985). *Against Heresies*. Book III: Chap. XV – XXV. I A. Roberts, Alexander & J. Donaldson (Eds.), *The Ante-Nicene Fathers, Vol I: The Apostolic Fathers with Justin Martyr and Irenæus*. T&T Clark/ Eerdmans Publishing Company; ss. 439-460.

Alternativt: https://ccel.org/ccel/irenaeus/against_heresies_iii/anf01.ix.iv.ii.html

Athanasius (1987). *Defence of the Nicene Definition*. Chap. 1-5. I P. Schaff & H. Wace (Eds.), *Nicene and Post-Nicene: Fathers of The Christian Church, Second Series, Vol IV: St Athanasius: Select Works and Letters*. T&T Clark/ Eerdmans Publishing Company; ss. 150-166.

<https://ccel.org/ccel/s/schaff/npnf204/cache/npnf204.pdf>

Augustin (2012): *De trinitate*. Book XIII: Chap. 12-18. I P. Schaff (Ed.), *Nicene and Post-Nicene Fathers, Vol III, St. Augustin: On The Holy Trinity; Doctrinal Treatises; Moral Treatises*. T&T Clark/ Eerdmans Publishing Company; ss. 175-180.

<https://ccel.org/ccel/s/schaff/npnf103/cache/npnf103.pdf>

Anselm (2005). *Cur Deus Homo. Book I: Chap I-IX*.

Alternativt: https://en.wikisource.org/wiki/Cur_Deus_Homo

* Melancthon, P. (2020). *Common Theological Topics: Loci Communes Theologici (1535)*. Repristination Press; ss. 116 – 138.

BTM2009 Misjonsteologi (10 stp/ECTS)

Emnekode:	BTM2009
Emnenavn:	Misjonsteologi
Emnenavn nynorsk:	Misjonsteologi
Emnenavn engelsk:	Theology of Mission
Studiepoeng:	10
Undervisningssemester:	Vårsemesteret
Undervisningssted:	Oslo, Aarhus, København
Emneansvarlig:	Høgskolelektor Kristian Mogensen
Obligatoriske forkunnskaper:	Ingen
Anbefalte forkunnskaper:	BTM1003
Tilbys som enkeltemne:	Ja
Studiepoengreduksjon:	10 stp. mot MIS201 10 stp. mot TM2008
Hjelpemiddeliste ved eksamen:	Liste B
Gjelder fra:	1. august 2021

Læringsmål:

Kunnskap

- gjøre rede for det bibelske grunnlaget for misjonsoppdraget, både det gammeltestamentlige og det nytestamentlige og sammenhengen mellom dem
- gjøre rede for de grunnleggende spørsmålene innen misjonsvitenskapen
- gjøre rede for grunntrekk i misjonsteologiens historie
- gjøre rede for misjonsteologiske spørsmål generelt og med henblikk på samtiden
- gjøre rede for spørsmål knyttet til økumenikk i dagens misjonsvirksomhet

Ferdigheter

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- anvende den kunnskap emnet har bidratt til innen bibelens misjonsteologi i arbeidet med å tilrettelegge det kristne misjonsoppdragets grunnlag og målsetting
- anvende den kunnskap emnet har bidratt til innen den systematiske misjonsteologien, i debatter, i egne arbeider og i eventuelt framtidig misjonsarbeid
- anvende den kunnskap emnet har bidratt til innen økumenikken, i debatter, i egne arbeider og i eventuelt framtidig misjonsarbeid
- selvstendig finne og henvise til relevant materiale, som kan belyse en problemstilling innen misjonsteologien

Emnets innhold:

Emnet vil gi en innføring i det bibelske og teologiske grunnlaget for kirkens misjonsoppdrag. Med basis i Det gamle testamentets budskap om skapelse, gudsbilde, menneskeverd, menneskets fall i synd, utvelgelse og profetier, vil Det nye testamentets misjonsbudskap drøftes. Her er særlig Jesu misjonsbefalinger, Apostelgjerningenes bilde av den første kristne misjon og Paulus' misjonsteologi sentrale. Også forholdet til kirkens jødiske arv og til hedenske omgivelser vil tematiseres ut fra

relevante bibelttekster. Emnet gir også en innføring i misjonsteologiens historie og en systematisk-teologisk begrunnelse for misjon. Grunnleggende tema innen misjonsvitenskapen vil bli undersøkt, som definisjonen av misjon, kirkeforståelse og forholdet mellom kristendom og religionene. Den systematisk-teologiske begrunnelsen vil særlig drøfte hvordan det kristne misjonsoppdraget kan utfoldes i vår tid, i lys av den økumeniske og samfunnsmessige kontekst.

Organisering og arbeidsmåter:

Emnet har til sammen 40 undervisningstimer, og består av både forelesninger og seminarer.

Tilbudt samlingsbasert er timefordelingen som følger:

- 8-10 timer tilbys under samlingen
- 30-32 timer tilbys digitalt utenom samlingen, enten som opptak eller strømming av undervisningen.

Oppmøte og fravær

For å kunne gå opp til eksamen i emnet, må studenten ha fullført følgende krav til oppmøte:

1. Delta på samling i Oslo. Fraværet skal ikke overstige 30 % (jf. kapittel 6.1).
2. Delta i det digitale undervisningstilbudet. Fraværet skal ikke overstige 30 % (jf. kapittel 6.1).

Studenter som ikke oppfyller frammøtekravet, blir flyttet over på den ordinære studieretningen og må ta hjemmeeksamen.

Vurderingsform

Det er to alternative vurderingsformer i emnet, prosessorientert vurderingsform med oppgave eller en skoleeksamen. Det er ulike arbeidskrav knyttet til de to alternative vurderingsformene.

A. Prosessorientert vurderingsform

Arbeidskrav

For å kunne ta prosessorientert vurderingsform må følgende to (2) arbeidskrav være godkjent. Det er faglærer som nærmere fastsetter krav til innhold og tidsfrister for gjennomføring.

- 1) Delta på den obligatoriske undervisningen. Fraværet skal ikke overstige 30 % (jf. kapittel 5.3).
- 2) Levere inn utkast til oppgave på Høgskolens LMS innen oppgitt frist for tilbakemelding fra faglærer. Oppgaveutkastet skal oppfylle krav etter gjeldende regler (se dokumentet, *Krav til oppgaveutkast ved prosessorientert vurderingsform*).

Sluttvurdering

Vurderingsform	Varighet	Varighetstype	Omfang
Oppgave	1	semester	4000 ord (eksklusiv forside, innholdsfortegnelse og litteraturliste)

Ved karakterfastsettelse benyttes en gradert karakterskala fra A til F, der E er laveste ståkarakter.

B. Skoleeksamen som vurderingsform

(NB! Studenter som har meldt seg opp til prosessorientert vurderingsform, men som ikke oppfyller arbeidskravene, vil få anledning til å gå opp til skoleeksamen.)

Sluttvurdering

Vurderingsform	Varighet	Varighetstype
Skoleeksamen	5	timer

Ved karakterfastsettelse benyttes en gradert skala fra A til F, der E er laveste ståkarakter.

Pensumlitteratur:

For studenter i Oslo: Deler av pensum er tilgjengelig i kompendium i høgskolens LMS. Det er merket med *.

Bibelteologisk del:

Bøe, S. (2021). *På vegne av Kristus. Misjon i Bibelen*. Kolon.

Systematisk teologisk del:

*Berentsen, Jan-Martin, Tormod Engelsen og Knud Jørgensen. "Grunntrekk i misjonens teologi" i: *Missiologi i dag*, redigert av Jan-Martin Berentsen, Tormod Engelsen og Knud Jørgensen. Universitetsforlaget, 1994: 173-185.

*Bosch, David J. *Transforming Mission: Paradigm Shift in Theology of Mission*. Sekstende oplag. Orbis, 2001: 8-11.

Engelsen, Tormod. "Missio Dei: Understanding and misunderstanding of a theological concept in European churches and missiology" i: *International Review of Mission* 92, nr. 4 (2003): 481-497. <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/pdf/10.1111/j.1758-6631.2003.tb00424.x>

*Engelsen, Tormod. "The Church as Both Local and Global: A Missiological Perspective" i: *The Church Going Global: Mission and Globalisation*. Regnum, 2011: 51-69.

Engelsen, Tormod. "Han er vår fred: Misjon som forsoningens tjeneste" i: *Dansk Tidsskrift for Teologi og kirke* 40, nr. 3-4 (2013): 237-245. <https://tidsskrift.dk/dttk/article/view/27083/23828>

Goheen, Michael W. *Introducing Christian Mission Today: Scripture, History and Issues*. IVP Academics, 2014: 15-32, 35-113, 117-186, 227-263, 296-369.

Jenkins, Philip. "The Present and Future of World Christianity" i: *Norsk tidsskrift for misjonsvitenskap* 69, nr. 2 (2015): 67-83.

Jørgensen, Knud. "Diakoni og evangelisering i går og i dag: Konvergens og utfordringer" i: *Norsk Tidsskrift for Misjonsvitenskap* 71, nr. 4 (2017): 5-15. <https://journals.mf.no/ntm/article/view/4397/3712>

Newbigin, Lesslie. "Can the West Be Converted?" i: *Princeton Seminary Bulletin* 6, nr. 1 (1985): 25-37. <https://newbiginresources.org/1985-can-the-west-be-converted/>

*Nikolajsen, Jeppe Bach. "Den missionale kirke i et pluralistisk samfund" i: *Missional kirke i et pluralistisk samfund*, redigert af Jeppe Bach Nikolajsen. Kolon, 2015: 123-139.

Nikolajsen, Jeppe Bach. "Mission, folkekirke og pluralistisk samfund" i: *Norsk Tidsskrift for Misjonsvitenskap* 73, nr. 1 (2019): 23-33. <https://journals.mf.no/ntm/article/view/4437/3752>

Nikolajsen, Jeppe Bach. "Afrikanske kristne prøger den globale kirke: Missionskonferencen i Arusha" i: *Ny Mission* nr. 1 (2019): 17-23. https://issuu.com/danishmissioncouncil/docs/ny_mission_37_h_j_opl_sning

Nikolajsen, Jeppe Bach, Kari Storstein Haug, Frank-Ole Thoresen og Ingrid Eskilt. *Missiologi – en innføring*, redigert af Jeppe Bach Nikolajsen, Kari Storstein Haug, Frank Ole Thoresen og Ingrid

- Eskilt. Cappelen Damm Akademisk, 2022: 21-29, 33-49, 99-139, 233-247, 248-259, 296-369, 391-401.
- Olsen, Jørn Henrik. "Religionsteologiens tre blodtyper: A, B og C" i: *Ny Mission* nr. 7. Unitas forlag, 2004: 27-42. https://issuu.com/danishmissioncouncil/docs/nm_7
- Rogers, Glenn. *A Basic Introduction to Missions and Missiology*. Mission and Ministry Resources, 2003: 17-34.
- *Skjevesland, Olav. *Huset av levende steiner: En teologi for menighetsoppbygning*. Verbum, 1993: 184-210.
- Thorsen, Jakob Egeris. "Diakoni som teologisk fagområde, videnskap og nyt universitetsfag i Danmark" i: *Dansk Teologisk Tidsskrift* 82, nr. 1 (2019): 40-58. <https://tidsskrift.dk/dtt/article/view/118576/166481>
- World Council of Churches et. al. *Christian Witness in a Multi-Religious World*. 2011: 1-7. https://www.oikoumene.org/sites/default/files/Document/ChristianWitness_recommendations.pdf
- Wright, Christopher J. H. "Holistisk mission og missionsbefalingen: Missionens fem kendetegn" i: *Dansk Tidsskrift for Teologi og Kirke* nr. 3-4 (2013): 190-202. <https://tidsskrift.dk/dttk/article/view/27079/23824>

BTM2010 Misjon i kontekst (10 stp/ECTS)

Emnekode:	TM2010
Emnenavn:	Misjon i kontekst
Emnenavn nynorsk:	Misjon i kontekst
Emnenavn engelsk:	Mission in Context
Studiepoeng:	10
Undervisningssemester:	Høstsemesteret
Undervisningssted:	Oslo
Emneansvarlig:	Førsteamanuensis Frank-Ole Thoresen
Obligatoriske forkunnskaper:	Ingen
Anbefalte forkunnskaper:	BTM1501
Tilbys som enkeltemne:	Ja
Studiepoengreduksjon:	5 stp mot MIS202 5 stp mot MIS203 2 stp mot MIS202-202 3 stp mot MIS202-203 5 stp mot TM1511 2 stp mot TM1512 10 stp. mot TM2009 5 stp. mot BTM2011
Hjelpemiddeliste ved eksamen:	Liste B
Gjelder fra:	1. august 2021

Læringsmål:

Kunnskap

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- gjøre rede for sentrale begreper, teorier og modeller innenfor kulturanalyse og kontekstualisering
- gjøre rede for grunnleggende innhold, sammenhenger og problemstillinger innenfor kultur, kulturanalyse og kulturmøteforhold
- gjøre rede for forskjellige syn på forholdet mellom kultur og evangelium, og ulike måter å tilnærme seg en annen kultur og virkelighetsforståelse
- gjøre rede for vesentlige tendenser og utfordringer i global misjon, inkludert forholdet mellom misjonsvirksomhet og bærekraftig utvikling.
- gjøre rede for utfordringer knyttet til å leve i andre kulturer

Ferdigheter

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- anvende kunnskap fra fagets enkelte deler og trekke inn relevant materiale fra faglitteratur

- identifisere, analysere og kritisk vurdere problemstillinger innenfor kultur og kulturmøteforhold, i diskusjoner, i egne fremstillinger og i eventuelt fremtidig arbeid innen misjon og kirke
- identifisere, analysere og kritisk vurdere problemstillinger innenfor kontekstualisering og tilnærming til andre virkelighetsforståelser, i diskusjoner, i egne fremstillinger og i eventuelt fremtidig arbeid innenfor misjon og kirke
- identifisere, analysere og kritisk vurdere vesentlige tendenser og utfordringer i global misjon, i diskusjoner, i egne fremstillinger og i eventuelt fremtidig arbeid innen misjon og kirke
- reflektere kritisk over egen rolle i interkulturelt samarbeid og eventuelt fremtidig arbeid innen misjon og kirke

Emnets innhold:

Emnet vil ta for seg de to temaene globale misjonstrender og roller i misjon (5 stp.) og kulturanalyse og kontekstualisering (5 stp.).

Temaet globale misjonstrender og roller i misjon gir en innføring i kontemporære utviklingstrekk ved den globale kirken og setter søkelys på hvordan endringer i den globale kirken påvirker internasjonale misjonsutfordringer. Dette innebærer kristenhetens globale og polysentriske karakter, syn på religionene og misjon overfor disse, og misjon som agent for religiøs forandring utfordret av pluralisme, postmodernitet og spiritualitet. Her berøres også temaer knyttet til misjon og utvikling av bærekraftige samfunn. Videre tar emnet opp ulike utfordringer knyttet til kulturskifteproblematikk med særlig vekt på misjonærrollen. Dette innebærer bl.a. problemstillinger knyttet til misjonæridentitet og kall, familieliv, kjønnsstatistikk og samarbeidsrelasjoner i møte med andre kirker og kulturer.

Det andre hovedtemaet er kulturanalyse og kontekstualisering. Temaet gir en innføring i forskjellige teorier og modeller for kultur, verdensbilde, kulturanalyse og interkulturell sensitivitet. Det redegjøres for hvordan teorier og modeller kan anvendes for bedre å forstå menneskers kulturelle kontekster, deres virkelighetsforståelse og for bedre å tilnærme seg disse med evangeliet. Temaet har en sosialantropologisk innfallsvinkel for å gi studentene kunnskap om kulturbegrep, samfunnsbygging, sosiale prosesser, rolleforhold, normer, verdier og kulturell helhetsforståelse. Det legges også vekt på selvkritisk bearbeidelse av holdninger til mennesker, verdier, praksis og samarbeid på tvers av kulturer. Det gis videre en innføring i teorier og syn på forholdet mellom evangeliets universelle karakter og kultur som uttrykk for lokal mangfoldighet, om evangeliets evne til å oversettes og inkarneres i enhver kultur, om forskjellige kontekstualiseringstyper, om syn på bruken av disse, og grenser og utfordringer for kontekstualisering i misjon og menighetsbygging.

Organisering og arbeidsmåter:

Emnet består av 40 undervisningstimer. Det undervises henholdsvis 20 timer hver i temaene globale misjonstrender og roller i misjon og kulturanalyse og kontekstualisering.

For studenter som velger prosessorientert vurderingsform tilbyr høyskolen fagspesifikk oppgaveveiledning som gir innføring i formelle krav til fagoppgaver (slik som oppgavens oppbygning, fotnoter og litteraturliste) og tips til skriveprosessen. Studenten skal underveis i undervisningen levere inn utkast til oppgaven sin på Høgskolens LMS og få tilbakemelding av faglærer.

Tilbudt samlingsbasert er timefordelingen som følger:

- 8-10 timer tilbys under samlingen
- 30-32 timer tilbys digitalt utenom samlingen, enten som opptak eller strømming av undervisningen.

Oppmøte og fravær

For å kunne gå opp til eksamen i emnet innenfor den samlingsbaserte studieretningen av Master i teologi og misjon, må studenten ha fullført følgende krav til oppmøte:

1. Delta på samling i Oslo. Fraværet skal ikke overstige 30 % (jf. kapittel 6.1).
2. Delta i det digitale undervisningstilbudet. Fraværet skal ikke overstige 30 % (jf. kapittel 6.1).

Studenter som ikke oppfyller frammøtekravet, blir flyttet over på den ordinære studieretningen og må ta hjemmeeksamen.

Vurderingsform

Det er to alternative vurderingsformer i emnet, prosessorientert vurderingsform med oppgave eller en skoleeksamen. Det er ulike arbeidskrav knyttet til de to alternative vurderingsformene.

A. Prosessorientert vurderingsform

Arbeidskrav

For å kunne ta prosessorientert vurderingsform må følgende to (2) arbeidskrav være godkjent. Det er faglærer som nærmere fastsetter krav til innhold og tidsfrister for gjennomføring.

- 1) Delta på den obligatoriske undervisningen. Fraværet skal ikke overstige 30 % (jf. kapittel 5.3).
- 2) Levere inn utkast til oppgave på Høgskolens LMS innen oppgitt frist for tilbakemelding fra faglærer. Oppgaveutkastet skal oppfylle krav etter gjeldende regler (se dokumentet, *Krav til oppgaveutkast ved prosessorientert vurderingsform*).

Sluttvurdering

Vurderingsform	Varighet	Varighetstype	Omfang
Oppgave	1	semester	4000 ord (eksklusiv forside, innholdsfortegnelse og litteraturliste)

Ved karakterfastsettelse benyttes en gradert karakterskala fra A til F, der E er laveste ståkarakter.

B. Skoleeksamen som vurderingsform

(NB! Studenter som har meldt seg opp til prosessorientert vurderingsform, men som ikke oppfyller arbeidskravene, vil få anledning til å gå opp til skoleeksamen.)

Sluttvurdering

Vurderingsform	Varighet	Varighetstype
Skoleeksamen	5	timer

Ved karakterfastsettelse benyttes en gradert karakterskala fra A til F, der E er laveste ståkarakter.

Pensumlitteratur:

For studenter i Oslo: Deler av pensum er tilgjengelig i kompendium i høgskolens LMS. Det er merket med *.

Globale misjonstrender og roller i misjon:

- *Alfsvåg, Knut (2021): «Misjon i en sekulær og postsekulær kontekst». Upublisert artikkel. 7 sider
- *Dietrich, Stephanie og Marianne Skjortnes (2021): «Misjon, religion, diakoni og utvikling». Upublisert artikkel. 8 sider.
- *Drønen, Thomas Sundnes og Kari Storstein Haug (2021): «En global kirke i endring». Upublisert artikkel. 7 sider.
- Engelsviken, Tormod (2020): «Misjon og religionsfrihet. Samsvar eller spenning,» i *Dansk Tidsskrift for Teologi og Kirke* 1/2020: ss. 5-34. <https://tidsskrift.dk/dttk/article/view/118524>
- Eskilt, Ingrid (2012): «Misjonærkallet og kulturens subjektive vending» i *Norsk Tidsskrift for Misjonsvitenskap* 1/2012: ss. 4-22. <https://journals.mf.no/ntm/article/view/4265>
- *Fotland, Roar (2021): «En afrikansk kristentro i vekst». Upublisert artikkel. 12 sider.
- *Gravaas, Hans Aage (2021): «Misjonsstrukturer i endring». Upublisert artikkel. 10 sider.
- *Jenkins, P. (2011). *The Next Christendom: The Coming of Global Christianity* (3rd Ed.). University Press; ss. 201-236.
- *Kvarme, Ole Christian (2021). «Misjon og jøder» Upublisert artikkel. 9 sider.
- Lilleaasen, Robert and Ingebjørg Nandrup (2020): «Short Term Mission and Formation. A Norwegian Perspective» i *Mission Studies* 2/2020: ss. 242-264. <https://doi.org/10.1163/15733831-12341717>
- Lilleaasen, Robert og Ingebjørg Nandrup (2018): «Opplevelse, dannelselse og misjonspraksis. Korttidsmisjon fra Norge» i *Norsk Tidsskrift for Misjonsvitenskap* 4/2018: ss. 46-57. <https://journals.mf.no/ntm/article/view/4430/3745>
- *Mogensen, Mogens S. (2021). «Misjon og muslimer» Upublisert artikkel. 9 sider.
- *Moreau, S. A., Corwin, C. R. & McGee, G. B. (2015). *Introducing World Missions: A Biblical, Historical, and Practical Survey* (2nd Ed.). Baker Academic; ss. 265-279.
- *Pocock, M., Van Rheenen, G. & McConnell, D. (2005). *The Changing Face of World Missions: Engaging Contemporary Issues and Trends*. Baker Academic; ss. 279-297
- Steffen, T. og McKinney Douglas, L. (2008). *Encountering Missionary Life and Work: Preparing for Intercultural Ministry*. Baker Academic; ss. 47-61; 85-101; 201-319.
- *Tangen, Karl Inge og Truls Åkerlund (2021). «En pentekostal spiritualitet som drivkraft i global misjon» Upublisert artikkel. 8. sider.
- *Thoresen, Frank-Ole (2021). «Misjon og den forfulgte kirke». Upublisert artikkel. 12 sider.
- *Thoresen, Frank-Ole (2021). «Misjon og unådde folkeslag». Upublisert artikkel. 11 sider.
- Kulturanalyse og kontekstualisering:**
- Gravaas, H. Aa. (2000). Self-Theologization som missiologisk mål og prinsipp. I *Innsyn* 13(1), 11-14. (Tilgjengelig i Canvas)
- Hiebert, P. (1985). *Anthropological Insights for Missionaries* (23rd Reprint 2008). Baker Academic; ss. 29-58; 111-137; 193-224.

- Hiebert, P. (1994). *Anthropological Reflections on Missiological Issues*. Baker Academic; ss. 19-51, 75-92.
- Howell, B. & Paris, J. W. (2011). *Introducing Cultural Anthropology*. Baker Academic; ss. 1-246.

10.4 Emner på 2500-nivå

BTM2501 Kristendommen i et teologihistorisk og globalt perspektiv (10 stp./ECTS)

Emnekode:	BTM2501
Emnenavn:	Kristendommen i et teologihistorisk og et globalt perspektiv
Emnenavn nynorsk:	Kristendommen i eit teologishistorisk og eit globalt perspektiv
Emnenavn engelsk:	Christianity in a Historical and Contemporary Global Perspective
Studiepoeng:	10
Undervisningssemester:	Uregelmessig, spør studieadministrasjonen
Undervisningssted:	Oslo
Emneansvarlig:	Førsteamanuensis Kenneth Ellefsen
Obligatoriske forkunnskaper:	Ingen
Anbefalte forkunnskaper:	BTM1002
Studiepoengreduksjon:	6 stp mot TM2511 5 stp. mot BTM2007
Tilbys som enkeltemne:	Ja
Hjelpemiddelliste ved eksamen	N/A
Gjelder fra:	1. august 2021

Læringsmål:

Kunnskap

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- gjøre rede for sentrale utviklingslinjer i teologihistorien fra oldkirken og til moderne tid
- gjøre rede for kristendommens utbredelse og særpreg i de ulike verdensdelene
- gjøre rede for forholdet mellom kirken og samfunnet, de tradisjonelle konfesjoners stilling og nyere teologiske og kirkelige strømninger i de ulike verdensdelene

Ferdigheter

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- begrunne egne tolkninger og reflektere kritisk over problemstillinger fra teologihistorien
- drøfte kristendommens stilling i samfunnet og hvilken betydning det har at kristendommens tyngdepunkt har flyttet seg fra det globale nord til det globale sør
- anvende forskningsetisk kunnskap i sitt videre studium
- reflektere selvstendig over grunnleggende teologiske temaer og problemstillinger

Emnets innhold:

Emnet gir en grunnleggende innføring i teologiens historie fra oldkirkens tid og frem til nåtiden, og søker å vise hvordan den kristne kirke til ulike tider har tolket det kristne budskapet gjennom ulike epoker. Særlige temaer som trinitetslæren, frelseslæren og kirkesynet vil bli særlig vektlagt. Videre

gir emnet i innføring i kristendommens utbredelse og stilling på ulike kontinenter. Særskilte hovedtemaer vil være forholdet mellom kirken og samfunnet, de tradisjonelle konfesjonenes stilling og nyere teologiske og kirkelige strømninger. Emnet vil drøfte hvilken betydning det har hatt for kristendommens stilling av dens tyngdepunkt har flyttet seg fra det globale nord og til det globale sør.

Organisering og arbeidsmåter:

Emnet har 40 undervisningstimer. Undervisningen består av forelesninger og gruppearbeid.

NB! Studieadministrasjonen ved FiH avgjør om det kan tilbys vanlig undervisning i emnet, eller om det skal gjennomføres som selvstudium med leseveiledning.

Vurderingsform

Arbeidskrav:

- Gjennomføre to kortsvarsprøver som vurderes til godkjent/ikke godkjent.

Ved «ikke godkjent», se dokumentet «Retningslinjer for behandling av arbeidskrav» .

Sluttvurdering

Vurderingsform	Varighet	Varighetstype	Omfang
Hjemmeeksamen	4	dager	4000 ord (eksklusiv forside, innholdsfortegnelse og litteraturliste)

Ved karakterfastsettelse benyttes en gradert karakterskala fra A til F, der E er laveste ståkarakter.

Pensumlitteratur:

For studenter i Oslo: Deler av pensum er tilgjengelig i kompendium i høgskolens LMS. Det er merket med *.

Teologihistorie:

Hill, J. (2004). *The History of Christian Thought*. Lion Books; ss. 1-350.

*Bettenson, H. & Maunder, C. (Red.). (2011). *Documents of the Christian Church* (4th Ed.). Oxford University Press; ss. 25-28,31-33, 55-66, 146-159, 226-228, 264-270, 271-272,363-369, 375-378.

Kildetekster i kompendium:

*(2013). *Martin Luthers Lille Katekisme*. I *Norsk Salmebok 2013: For kirke og hjem*. Eide Forlag; ss. 1265-1276

*Spener, P. J. (1969). *Pia Desideria*. I O. Hagesæther (Red.), *Hovedverker av den kristne litteratur: Bind VIII. Fra pietismens tid* (A. Fleischer, Overs.) (s. 51-84). Lutherstiftelsens forlag/Nomi forlag. (Opprinnelig utgitt 1675)

*Wesley, J. (1968). Utdrag fra John Wesleys dagbok for 24. mai 1738, I: R. Astås (Red.), *Arbeidsoppgaver og tekster til kirkehistorie* (s. 84-85). Fabritius & Sønners Forlag.

*Wesley, J. (1969). To prekener av John Wesley. I E. Anker Nilsen (Red.), *Hovedverker av den kristne litteratur: Bind X. Metodismen og Wesley* (A. Fleischer, Overs.) (s. 122-137; 170-192). Lutherstiftelsens forlag/Nomi forlag.

World Council of Churches (1982). *Baptism, Eucharist and Ministry* (Faith and Order Paper 111).

https://www.oikoumene.org/sites/default/files/Document/FO1982_111_en.pdf.

Dokumentet finnes også tilgjengelig i norsk oversettelse som «Dåp, nattverd og embete» på

<https://www.nb.no/items/d1e646fa93f957a01d4d5d7fb3be2d6e?page=0&searchText=D%C3%A5p,%20nattverd%20og%20embete>.

Global kristendom i et samtidsperspektiv:

Bailey, J. og Knutsen, T. L. (2008). Protestantismens arv og liberalismens politikk: Et blikk på USAs religiøse liv. I *Internasjonal Politikk* 66(2-3), 319-347.

https://www.idunn.no/file/ci/54904211/Protestantismens_arv_og_liberalismens_politikk_Et_blikk_paa.pdf

Horsfjord, V., Kloster, S. T., Lende, G. & Løland, O. J. (2018). *Global kristendom: En samtidshistorie*. Universitetsforlaget; ss. 13-285.

Horsfjord, V. (2013). Religionspolitikk i Europa. I *Teologisk Tidsskrift* 2(4), 337-359.

https://www.idunn.no/file/pdf/63545217/religionspolitikk_i_europa.pdf

BTM2502 Reformasjon og lutherdom (10 stp/ECTS)

Emnekode:	BTM2502
Emnenavn:	Reformasjon og lutherdom
Emnenavn nynorsk:	Reformasjon og lutherdom
Emnenavn engelsk:	Reformation and Lutheranism
Studiepoeng:	10
Undervisningssemester:	Uregelmessig, spør studieadministrasjonen
Undervisningsted:	Oslo, København
Emneansvarlig:	Førsteamanuensis Kenneth Ellefsen
Obligatoriske forkunnskaper:	Nei
Anbefalte forkunnskaper:	BTM1002
Tilbys som enkeltemne:	Ja
Studiepoengreduksjon:	10 stp. mot TM2507. 6 stp. mot BTM2506.
Hjelpemiddeliste ved eksamen:	Liste B
Gjelder fra:	1. august 2021

Læringsmål:

Kunnskap

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- gjøre rede for reformasjonene på 1500-tallet, med særlig vekt på den lutherske reformasjonen
- kunne gjøre rede for dannelsen av konfesjonskirker og kirkelige nyordninger i Europa
- gjøre rede for lutherdommens videre utbredelse, utvikling og særpreg fra 1550 og frem til i dag

Ferdigheter

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- presentere grunnleggende kunnskap om reformasjonen ut fra den kirkelige og samfunnsmessige konteksten
- finne, vurdere og henvise til informasjon og fagstoff om kirkehistoriske temaer, og fremstille dette slik at det belyser en problemstilling
- skrive et essay om et kirkehistorisk tema

Emnets innhold:

Emnet gir en innføring i reformasjonsårhundret og de kirkelige nyordninger som oppstod i Europa på 1500-tallet. Det redegjøres for den lutherske, kalvinske, anglikanske, katolske og radikale reformasjon og hvordan reformasjonsbevegelsene førte til kirkelige og samfunnsmessige endringer i Europa. Reformasjonenes historiske utbredelse og teologiske særpreg vektlegges, men reformasjonsbevegelsene vil også sees i lys av samtidens sosiale og kulturelle forhold.

Emnet gir også en innføring i lutherdommens videre utvikling og konfesjonalisering, fra å være en tysk reformasjonsbevegelse på 1500-tallet til å bli en global kirke i moderne tid. Hovedfokuset vil

være å redegjøre for den videre teologiske utviklingen som fant sted innfor lutherdommen i ulike perioder og vise hvordan luthersk konfesjonalitet har blitt formet og debattert ut i fra ulike kirkelige og samfunnsmessige åndsretninger opp gjennom historien.

Studenten skal også lese enkelte kildetekster fra den lutherske bekjennelsesdannelsen på 1500-tallet: Confessio Augustana (1530), Martin Luthers Lille Katekisme (1529), De schmalkaldiske artikler (1537) og Konkordieformelen Epitomé (1577).

Organisering og arbeidsmåter:

Emnet har 40 undervisningstimer. Undervisningen består av forelesninger og gruppearbeid.

NB! Studieadministrasjonen ved FiH avgjør om det kan tilbys vanlig undervisning i emnet, eller om det skal gjennomføres som selvstudium med leseveiledning.

Vurderingsform

Arbeidskrav:

- Gjennomføre to kortsvarsprøver som vurderes til godkjent/ikke godkjent.

Ved «ikke godkjent», se dokumentet «Retningslinjer for behandling av arbeidskrav».

Sluttvurdering

Vurderingsform	Varighet	Varighetstype	Omfang
Hjemmeeksamen	4	dager	4000 ord (eksklusiv forside, innholdsfortegnelse og litteraturliste)

Ved karakterfastsettelse benyttes en gradert karakterskala fra A til F, der E er laveste ståkarakter.

Pensumlitteratur:

For studenter ved norsk avdeling: Deler av pensum er tilgjengelig i kompendium i Canvas. Det er merket med *.

Gritsch, E. W. (2010). *A history of Lutheranism* (2nd Ed.). Fortress Press; ss. 83-258.

Jensen, O. J. (2004). *Katekismens teologi: En innføring i Luthers Katekismer*. Genesis forlag.

Lindberg, C. (2010). *The European Reformations* (2nd Ed.) Wiley-Blackwell; ss. 1-380.

Mæland, J. O. (Red.) (1985). *Konkordieboken: Den evangelisk-lutherske kirkes bekjennesskrifter*. Lunde forlag; ss. 26-59, 234-261, 277-295 og 387-421.

BTM2509 Bacheloroppgave (10 stp/ECTS)

Emnekode:	BTM2509
Emnenavn:	Bacheloroppgave
Emnenavn nynorsk:	Bacheloroppgåve
Emnenavn engelsk:	Bachelor Essay
Studiepoeng:	10
Undervisningssemester:	Uregelmessig, spør studieadministrasjonen
Undervisningssted:	Oslo
Emneansvarlig:	Undervisningsleder
Obligatoriske forkunnskaper:	EX1001 eller tilsvarende
Anbefalte forkunnskaper:	Ingen
Tilbys som enkeltemne:	Nei
Studiepoengreduksjon:	10 stp. mot RLE2004 10 stp. mot TM2509 10 stp. mot TM2510 10 stp. mot BTM2510
Hjelpemiddeliste ved eksamen:	N/A
Gjelder fra:	1. august 2021

Læringsmål:

Kunnskap

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- redegjøre for et selvvalgt tema innenfor en av teologiens teologiske disipliner
- gjøre rede for metoder og metodegrunnlag i forhold til fagoppgavens tema og fagområde
- anvende kunnskap på nye temaer innenfor fagområdet

Ferdigheter

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- planlegge og gjennomføre et avgrenset prosjekt
- anvende og drøfte ulike former for metode, metodegrunnlag og teori innfor temaet som studenten har skrevet bacheloroppgave innenfor
- utarbeide en problemstilling som angir og avgrenser temaet og utforme en disposisjon som angir strukturen for fagoppgaven
- finne, vurdere og henvise til informasjon og fagstoff om et emne og som belyser en valgt problemstilling
- beherske relevante faglige verktøy, teknikker og arbeidsformer

Emnets innhold:

Bacheloroppgaven skal gi studenten mulighet til fordypet kunnskap over et selvvalgt tema. Oppgavens tema skal være definert innenfor en av teologiens disipliner og være godkjent av faglærer. I tillegg til økt kunnskap over et selvvalgt tema skal studenten videreutvikle ferdigheter innenfor oppgaveskriving og evne til selvstendig og kritisk refleksjon.

Organisering og arbeidsmåter:

Studenter oppmeldt på emnet tar kontakt med studieadministrasjonen for oppnevning av veileder. Studentene har krav på inntil 5 timer veiledning i tilknytning til bacheloroppgaven.

Vurderingsform:

I tillegg til sluttvurdering er det to (2) arbeidskrav i emnet. Disse må være godkjent for at det skal gis sluttvurdering i emnet. Det er faglærere i samarbeid med emneansvarlig som for hvert semester bestemmer innholdet i hvert arbeidskrav.

Arbeidskrav

1. Gjennomføre obligatorisk metodekurs
2. Søke undervisningsleder om å få oppnevnt veileder senest 6 uker før innleveringsfrist.

Sluttvurdering

Vurderingsform	Varighet	Varighetstype	Omfang
Oppgave	1	semester	6000 ord (eksklusiv forside, innholdsfortegnelse og litteraturliste)

Ved karakterfastsettelse benyttes en gradert karakterskala fra A til F, der E er laveste ståkarakter

Pensumlitteratur:

Studenten legger selv opp et pensum på mellom 800 og 1000 sider med litteratur som er relevant for oppgaven. Pensumlisten godkjennes av oppnevnt veileder.

11. Emnebeskrivelser for obligatoriske redskapsemner

EX1001N Examen philosophicum (10 stp./ECTS)

Emnekode:	EX1001N
Emnenavn:	Examen philosophicum
Emnenavn nynorsk:	Examen philosophicum
Emnenavn engelsk:	Examen Philosophicum
Studiepoeng:	10
Nivå:	1000 (Grunnivå)
Undervisningssemester:	Høstsemesteret
Emneansvarlig:	Høgskolelektor Håkon Leite
Obligatoriske forkunnskaper:	Ingen
Anbefalte forkunnskaper:	Ingen
Tilbys som enkeltemne:	Ja
Studiepoengreduksjon:	10 stp. mot EX1001 10 stp. mot RLE1005 10 stp. mot EX100
Hjelpemiddeliste ved eksamen:	Alle hjelpemidler tillatt
Gjelder fra:	1. august 2018

Læringsmål:

Kunnskap

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- gjøre rede for Vestens filosofi- og vitenskapshistorie og hvordan sentrale tenkere har forstått synet på mennesket, virkeligheten, og menneskets plass i samfunnet
- gjøre rede for hvordan forholdet mellom filosofi og kristen tro er forstått av enkelte sentrale filosofer
- gjøre rede for hvordan forholdet mellom menneske og samfunnsfellesskap er forstått av sentrale tenkere i filosofihistorien
- gjøre rede for hvordan sentrale tenkere i filosofihistorien har forstått grunnlaget for etisk erkjennelse
- gjøre rede for sentrale normative etiske teorier og hvordan disse begrunnes
- forklare hvordan etiske teorier og argumentasjon kan anvendes i forhold til forsknings- og yrkesetiske problemstillinger

Ferdigheter

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- begrunne egne tolkninger og reflektere kritisk over problemstillinger fra filosofi- og vitenskapshistorie
- drøfte hvordan forskjellige metaetiske teorier blir avgjørende for forskjellige etiske løsninger, valg og begrunnelse

- reflektere selvstendig over grunnleggende filosofiske problemstillinger
- bruke forskningsetiske problemstillinger i sitt videre studium

Emnets innhold:

Emnet gir en grunnleggende innføring i vestlig filosofi- og vitenskapshistorien og allmenn etikk. Det vektlegges at studentene skal tilegne seg innsikt og forstå sammenhengen mellom erkjennelsesteori, virkelighetsteori og filosofisk helhetsanskuelse hos sentrale filosofer fra antikken frem til i dag.

Det gis også en innføring i grunnleggende etiske teorier og hvordan disse er begrunnet hos sentrale filosofer. Gjennom studiet av ulike etiske teorier skal studentene få øvelse i å se sammenhengene mellom etisk grunnlagsteori, problemløsning og begrunnelse. Som et forberedende studium vil emnet gi en innføring i forskningsetiske problemstillinger og vitenskapsetikk.

Organisering og arbeidsmåter:

Studiet er nettbasert. Det går over ett semester og blir organisert med nettleksjoner som vanligvis inneholder leseveiledning til pensum, veiledningstekster til nettleksjonene, lyd- eller videoopptak av forelesninger og arbeidskrav. Tidsbruken i emnet er fordelt slik at ca. 50 % av tiden går til filosofihistorie og ca. 50 % av tiden går til etikk.

Vurdering og eksamen:

Alle arbeidskrav og eksamener er individuelle og leveres digitalt. Frister for innleveringer blir kunngjort ved starten av semesteret.

Arbeidskrav:

For å kunne gå opp til eksamen må studenten ha fullført følgende arbeidskrav til fastsatt tid:

- Leverer inn utkast til oppgave innen oppgitt frist for tilbakemelding fra faglærer. Oppgaveutkastet skal oppfylle krav etter gjeldende regler (se dokumentet, *Krav til oppgaveutkast ved prosessorientert vurderingsform*).

Ved «ikke godkjent» får studenten én ny mulighet i samme semester.

Eksamen:

Vurderingsform	Varighet	Varighets- type	Andel	Omfang	Kommentar
Hjemmeeksamen	3	timer	40		Filosofi- historie
Hjemmeoppgave	1	semester	60	2500 ord	Etikk

Endelig vurdering i emnet skjer på grunnlag av både netteksamen og hjemmeoppgave. Disse vektet 60-40 Ved karakterfastsettelse benyttes en gradert karakterskala fra A til F, der E er laveste ståkarakter.

Pensumlitteratur:

For studenter i Oslo: Deler av pensum er tilgjengelig i kompendium i høgskolens LMS. Det er merket med *.

Filosofihistorie:

Enten:

Tollefsen, T., Syse, H. & Nicolaisen, R. (2001). *Tenkere og ideer: Filosofiens historie fra antikken og til vår egen tid*. Gyldendal Norsk Forlag.

eller:

Svare, H. (1997). *I Sokrates' fotspor: Filosofi- og vitenskapshistorie*. Pax Forlag

Etikk:

Enten:

Svare, H. (red). (1998). *Filosofiske tekster i utvalg*. Pax Forlag; ss. 21-147; 182-200; 218-50; 256-57; 271-87; 293-341; 354-478; 485-524; 538-56.

Nyeng, F. (1999). *Etiske teorier: En systematisk fremstilling av syv etiske teoriretninger*. Fagbokforlaget; ss. 1-186.

Den nasjonale forskningsetiske komité for samfunnsvitenskap og humaniora (NESH). (2018, 4. desember). *Forskningsetiske retningslinjer for samfunnsvitenskap, humaniora, juss og teologi*. <https://www.etikkom.no/forskningsetiske-retningslinjer/samfunnsvitenskap-jus-og-humaniora/>
<https://www.forskningsetikk.no/retningslinjer/hum-sam/forskningsetiske-retningslinjer-for-samfunnsvitenskap-humaniora-juss-og-teologi/>

eller:

Aristoteles (1993). Den nichomachæiske Etik. I: T. E. Pedersen (Red.), *Aristoteles om mennesket* (s. 48-88). Pantheon forlag.

Bretherton, L. (2010). Alasdair MacIntyre's Diagnosis of the Contemporary Context. I *Hospitality as Holiness: Christian Witness Amid Moral Diversity* (s. 9-33). Ashgate.

Luther, M. (1964). Om lydighet mod den verdslige øvrighed. I *Luthers Skrifter i Udvalg IV* (s. 158-210). Aros forlag.

Hume, D. (2010). *En undersøgelse av moralens prinsipper*. Anis forlag; ss. 115-138 og 200-204.

Kant, I. (1999). *Gundlæggelse av sædernes metafysik*. Reitzel forlag; ss. 39-103.

Kierkegaard, S. (2004). *Kjerlighedens Gjerninger*. GADS forlag; ss. 25-101 og 312-326.

Løgstrup, K.E. (1996). *Etiske begreber og problemer*. Gyldendal; ss. 15-35.

Mill, J. S. (1871/1995): *Utilitarisme*. København. Det Lille Forlag, sidetall fastsettes av faglærer.

Nietzsche, F. (1999). *Moralens oprindelse*. Det lille Forlag; ss. 25-57

Rawls, John (1999): *A theory of Justice Revised edition*. Harvard University Press, s 52-101. (Teksten finnes i dansk oversettelse: Rawls, J. (2005): *En teori om retfærdighet*. Frederiksberg: Samlerens Bogklub, ss. 81-130.)

Yates, M. (2007). Rawls and Habermas on religion in the public sphere. I *Philosophy & Social Criticism*, 33(7), 880-891. <https://doi.org/10.1177/0191453707081685>

Yoder, J. H. (1994). *The Politics of Jesus*. Grand Rapids: Eerdmans, ss. 1-20.

Den nasjonale forskningsetiske komité for samfunnsvitenskap og humaniora (NESH). (2018, 4. desember). *Forskningsetiske retningslinjer for samfunnsvitenskap, humaniora, juss og teologi*. <https://www.forskningsetikk.no/retningslinjer/hum-sam/forskningsetiske-retningslinjer-for-samfunnsvitenskap-humaniora-juss-og-teologi/>

EX1004 Examen facultatum (10 stp/ECTS)

Emnekode:	EX1004
Emnenavn:	Examen facultatum
Emnenavn nynorsk:	Examen facultatum
Emnenavn engelsk:	Examen Facultatum
Studiepoeng:	10
Undervisningssemester:	Høstsemesteret
Undervisningssted:	Oslo, Aarhus, København
Emneansvarlig:	Førsteamanuensis Jakob Olsen
Obligatoriske forkunnskaper:	Ingen
Anbefalte forkunnskaper:	Ingen
Studiepoengreduksjon:	10 stp. mot EX110 10 stp. mot EX1002 10 stp. mot EX1003 10 stp. mot EX1010
Tilbys som enkeltemne:	Ja
Hjelpemiddelliste ved eksamen	Ingen hjelpemidler
Gjelder fra:	1. august 2021

Læringsmål:

Kunnskap

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- gjøre rede for hovedtrekkene ved den vitenskapsteoretiske utvikling frem mot, og under moderne tid
- gjøre rede for sentrale vitenskapsteoretiske tema
- gjøre rede for og drøfte sentrale tema og problemstillinger innenfor hermeneutikk
- gjøre rede for forskjellige forståelser av forholdet mellom tro og religionsfilosofi
- drøfte sentrale problemstillinger innen klassisk teisme
- redegjøre for religionsfilosofisk problematikk som er knyttet til menneskesynet, religionen og erfaringen
- redegjøre for språkteoretisk problematikk i møte med religionen
- redegjøre for religionsfilosofiske utfordringer og løsninger i møte med multireligiøsitet

Ferdigheter

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- utvikle evnen til selvstendig og kritisk tenkning
- drøfte relevante fag- og yrkesetiske problemstillinger
- Kritisk møte andre religioner og religiøse systemer med respekt og toleranse

Emnets innhold:

Emnet består av deltemaene vitenskapsteori, hermeneutikk og religionsfilosofi. Vitenskapsteorien skal gi studenten en innføring i vitenskapsfilosofiske problemstillinger. Studenten skal tilegne seg

kunnskap om ulike sannhetsforståelser og ulike metoder for vitenskapelig arbeid. Sentrale emner innenfor logikken, slik som tolknings- og definisjonslære, utsagnsanalyse og argumentasjonslære, vil presenteres. Det gis videre en innføring i vitenskapshistorien

Emnets andre del gir en innføring i sentrale temaer og problemstillinger innen hermeneutikken. Studenten skal tilegne seg kunnskap om ulike hermeneutiske metoder og sentrale problemstillinger knyttet til tekst, forståelse, språk og historie. Det gis en generell innføring i sentrale figuranter i hermeneutikkens historie. Studiet har et særlig fokus mot hermeneutisk arbeid innenfor teologi og filosofi.

Emnets tredje del gir en innføring i sentrale temaer fra religionsfilosofien. Studiet legger vekt på å presentere temaer i skjæringspunktet mellom klassisk teisme og filosofi. Videre belyses religionens forhold til sekularisering og religionskritikk. Studiet sikter også på å formidle grunnleggende forståelse av problematikken språk og religion og noen sentrale moralfilosofiske problemstillinger.

Organisering og arbeidsmåter:

Emnet har til sammen 48 undervisningstimer. Undervisningen fordeles normalt likt mellom religionsfilosofi og vitenskapsteori. Undervisningstimerne består hovedsakelig av forelesninger.

Tilbudt samlingsbasert er timefordelingen som følger:

- 8-10 timer tilbys under samlingen
- 30-32 timer tilbys digitalt utenom samlingen, enten som opptak eller strømming av undervisningen.

Oppmøte og fravær

For å kunne gå opp til eksamen i emnet innenfor den samlingsbaserte studieretningen av Master i teologi og misjon, må studenten ha fullført følgende krav til oppmøte:

1. Delta på samling i Oslo. Fraværet skal ikke overstige 30 % (jf. kapittel 6.1).
2. Delta i det digitale undervisningstilbudet. Fraværet skal ikke overstige 30 % (jf. kapittel 6.1).

Studenter som ikke oppfyller frammøtekravet, blir flyttet over på den ordinære studieretningen.

Vurderingsform:

Sluttvurdering

Vurderingsform	Varighet	Varighetstype
Skoleeksamen	5	timer

Ved karakterfastsettelse benyttes en gradert karakterskala fra A til F, der E er laveste ståkarakter.

Pensumlitteratur:

For studenter ved norsk avdeling: Deler av pensum er tilgjengelig i kompendium i høgskolens LMS. Det er merket med *.

Vitenskapsteori:

Hauge, L. S. & Holgernes, B. (2005). *Vitenskap og språk: En innføring i vitenskapsfilosofi og logikk*. Høyskoleforlaget; ss. 11-189.

Hermeneutikk:

Krogh, T. (2014). *Hermeneutikk: Om å forstå og tolke* (2. utg.). Gyldendal

og:

Et utvalg av case-tekster og litteratur om nyere hermeneutisk teori som fastsettes av faglærer (cirka 70 sider).

Religionsfilosofi:

Enten:

* Flew, A. (1992). The Presumption of Atheism. I R. D. Geivett & B. Sweetman (Eds.), *Contemporary Perspectives on Religious Epistemology* (s. 19-32). Oxford University Press.

Peterson, M., Hasker, W., Reichenbach, B. & Basinger, D. (2013). *Reason and Religious Belief: An Introduction to the Philosophy of Religion* (5th ed.). Oxford University Press.

Peterson, M., Hasker, W., Reichenbach, B. & Basinger, D. (2014). *Philosophy of Religion: Selected Readings* (5th ed.). Oxford University Press (*tekstutvalg*)

* Plantinga, A. (1992). Is Belief in God Properly Basic? I R. D. Geivett & B. Sweetman (Eds.), *Contemporary Perspectives on Religious Epistemology* (s. 133-141). Oxford University Press.

* Platon (1999). Euthyfron. I Platon. *Samlede verker: Bd 1. Protagoras, Euthyfron, Forsvarstalen og Kriton* (s. 161-184). Vidar forlag.

eller:

Augustin (1998). *Bekendelser (bog 7)*. Visdomsbøgerne, ss. 115-136.

Descartes, R. (1991). *Meditationer*. Munksgaard forlag; ss. 133-159.

Evans, C. S. & Manis R. Z. (2009). *Philosophy of Religion. Thinking about Faith*. IVP; s.17-216.

Flew, A. (1992). The Presumption of Atheism. I R. D. Geivett & B. Sweetman (Eds.), *Contemporary Perspectives on Religious Epistemology* (s. 19-32). Oxford University Press.

Kant, I. (2003). *Kritik af den rene fornuft*. Det lille forlag; ss. 409-440.

Kierkegaard, S. (1997). *Philosophiske Smuler*. Gads Forlag; ss. 211-306.

Luther, M. (1996). *Den Store Katekismus*. Credo, ss. 42-50 (Det første bud).

Løgstrup, K. E. (1995). *Skabelse og tilintetgørelse*. Gyldendal forlag; ss. 66-99 og 245-263.

Nietzsche, F. (2005). *Antikrist*. Det lille forlag, ss. 21-35.

Plantinga, A. (1992). Is Belief in God Properly Basic? I R. D. Geivett & B. Sweetman (Eds.), *Contemporary Perspectives on Religious Epistemology* (s. 133-141). Oxford University Press.

12. Emnebeskrivelser for språkfag

GRE1002 Innføring i nytestamentlig gresk (10 stp/ECTS)

Emnekode:	GRE1002
Emnenavn:	Innføring i nytestamentlig gresk
Emnenavn nynorsk:	Innføring i nytestamentleg gresk
Emnenavn engelsk:	Introduction to New Testament Greek
Studiepoeng:	10
Undervisningssemester:	Høstsemesteret
Undervisningssted:	Oslo, Aarhus, København
Emneansvarlig:	Førstelektor Knut Kåre Kirkholm
Obligatoriske forkunnskaper:	Ingen
Anbefalte forkunnskaper:	Ingen
Tilbys som enkeltemne:	Ja
Studiepoengreduksjon:	10 stp. mot GRE151 10 stp. mot GRE200 10 stp. mot TM1001 10 stp. mot TM1002
Hjelpemiddeliste ved eksamen:	Ingen hjelpemidler
Gjelder fra:	1. august 2021

Læringsmål:

Kunnskap

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- gjøre rede for grunnleggende gresk formlære og syntaks.
- et basisordforråd tilsvarende ord i Johannes 1:1-34 og 2:13-5:30 som forekommer mer enn 15 ganger i NT.

Ferdigheter

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- lese og oversette nytestamentlige tekster med enklere vanskelighetsgrad (Johannesevangeliet).
- Bruke den digitale ressursen Logos Bible Software Academic Basic (eller lignende programvare) til å forbestemme greske ord og utføre enkle oppslag i greske ordbøker.

Emnets innhold:

Innføring i nytestamentlig gresk er et redskapsfag i rammen av et teologisk studium, og målet med å studere greske er at studentene gjennom dette skal settes i stand til selv å lese og forstå Det nye testamentet på grunnspråket. Emnet gir derfor studentene en innføring i de grunnleggende elementene i nytestamentlig gresk grammatikk og et første møte med nytestamentlig tekst. Det undervises i formlære og grunnleggende forståelse for Det nye testamentes greske språk og øvelse i analyse og oversettelse. Det undervises både i formlære og syntaks, og det innøves et grunnleggende ordforråd basert på tekstene det er lagt opp til i pensum.

Tekstene fra Johannesevangeliet er valgt ut fra to hensyn. For det første at de har enklere vanskelighetsgrad og for det andre at tekstene siden inngår i tekstpensum i andre emner.

Videre vil det bli gitt en enkel innføring i bruken av Logos Bible Software – Academic Basic (eller lignende programvare) som verktøy for nytestamentlig tekstarbeid.

Tekster

Joh. 1,1-34 (2,5 s)
2,13-5,30 (10 s)

Til sammen 12,5 sider fra Nestle-Aland *Novum Testamentum Graece*

Organisering og arbeidsmåter:

Studentene tilbys nettleksjoner og -veiledning tilsvarende 50 undervisningstimer. I disse vektlegges innøving av grammatikk og hjelp til tekstarbeidet.

Hovedmålet er å få en innføring i grunnleggende grammatikk – formlære og syntaks. Samtidig trekker man tidlig inn tekster, slik at man kan anvende den innlærte grammatikken tidligst mulig. Det blir forelest over formlære, men det legges vekt på at stoffet skal innøves. Selv om mye av denne innøvelsen vil skje individuelt eller i grupper av studentkollokvier, settes det av tid til spørsmål og samtale.

Det vil også bli avholdt et kurs i bruk av Logos Bible Software (eller lignende programvare).

Vurderingsform

Sluttvurdering

Vurderingsform	Varighet	Varighetstype
Skoleeksamen	3	timer

Emnet vurderes til bestått/ ikke bestått.

Pensumlitteratur:

Tekstutgaver:

Nestle-Aland (1993): *Novum Testamentum Graece*. Deutsche Bibelgesellschaft (27. Ausg. eller senere).

Grammatikk:

Leivestad, R. (1996): *Nytestamentlig gresk grammatikk*. (3. utg. ved B. H. Sandvei). Universitetsforlaget.

Sandvei, B. H. (1998). *Øvingshefte for begynnere i koinégresk* (6. utg. eller senere). MFs Litteraturtjeneste.

Logos Bible Software:

Bibel- og språk programmet Logos Bible software – Academic Basic (eller lignende programvare)

Andre hjelpemidler:

Sandvei, B. H. (2004). *Gloseguide til det greske nytestamente* (4. utg.). MFs Litteraturtjeneste.

Sandvei, B. H. (2006). *Greske tekster: hjelpebok til studiet av NT-tekster*. Litteraturtjenesten MF.

GRE1003 Nytestamentlige greske tekster (10 stp/ECTS)

Emnekode:	GRE1003
Emnenavn:	Nytestamentlige greske tekster
Emnenavn nynorsk:	Nytestamentlege greske tekstar
Emnenavn engelsk:	New Testament Greek Texts
Studiepoeng:	10
Undervisningssemester:	Vårsemesteret
Undervisningssted:	Oslo, Aarhus, København
Emneansvarlig:	Førstelektor Knut Kåre Kirkholm
Obligatoriske forkunnskaper:	Bestått GRE1002 eller tilsvarende
Tilbys som enkeltemne:	Ja
Studiepoengreduksjon:	10 stp. mot GRE151 10 stp. mot GRE200 10 stp. mot TM1001 10 stp. mot TM1003
Hjelpemiddeliste ved eksamen:	Liste E
Gjelder fra:	1. august 2021

Læringsmål:

Kunnskap

Etter gjennomført emne skal studenten:

- gjøre rede for alle greske ord som forekommer mer enn 15 ganger i NT
- ha god kjennskap til gresk formlære og syntaks

Ferdigheter

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- lese og oversette utvalgte nytestamentlige tekster fra grunnspråket og analysere disse syntaktisk
- finne, vurdere og henviser til greske ordbøker, syntaktiske analyser og grammatikker i arbeidet med gresk nytestamentlig tekst, blant annet ved bruk av den digitale ressursen Logos Bible Software (eller lignende programvare).

Emnets innhold:

Innføring i nytestamentlig gresk er et redskapsfag i rammen av et teologisk studium, og målet med å studere greske er at studentene gjennom dette skal settes i stand til selv å lese og forstå Det nye testamentet på grunnspråket. Emnet arbeider videre med nytestamentlig gresk grammatikk og med opparbeidelsen av et sentralt ordforråd.

Dette arbeidet skjer gjennom lesning av tekster fra forskjellige typer nytestamentlige litteraturtyper og med ulik vanskelighetsgrad.

Arbeidet med Logos Bible Software (eller lignende programvare) vil bli videreført og studentene vil øve på å bruke programmet til arbeidet med å analysere tekster syntaktisk.

Siden nytestamentlig gresk er et redskapsfag for det videre arbeidet med Det nye testamente, vil en god del av tekstutvalget være identisk med tekstene som inngår i andre eksegetiske emner.

Tekster:

Mark. 1,1-2,17 (6 s)
4 (3,5 s)
5,21-43 (2 s)
6,30-52 (2,5 s)
8,27-9,8 (2 s)
14,12-25 (1 s)
15,1-16,8 (5 s)
= 22 sider

Luk 1,1-4 (0,3 s)
2,1-20 (1,7 s)
6,12-49 (3,5 s)
= 5,5 sider

Joh. 10,1-21 (1,5 s)
13-17 (13 s)
20,1-21,25 (5,5 s)
= 20 sider

Rom. 1,1-19 (1,5 s)
Rom 3:9-9,13 (11,5 s)
10,1-13 (1,5 s)
11,25-32 (0,5 s)
12,1-8 (0,8 s)
13,1-14 (1,2 s)
15,1-6 (0,5 s)
= 17,5 sider

1 Kor 13,1-13 (1 s)
= 1 side

Til sammen: 66 sider fra Nestle-Aland *Novum Testamentum Graece*

Organisering og arbeidsmåter:

Studentene tilbys nettleksjoner og -veiledning tilsvarende 48 undervisningstimer. I disse vektlegges undervisning i grammatikk og hjelp til tekstarbeidet. Men det vil også være en jevnlig repetisjon av formlæren.

Vekten ligger på arbeid med tekster fra det greske NT. Et representativt utvalg av tekster fra pensum gjennomgås i forelesningsform, med særlig vekt på analyse og syntaks. Det settes dessuten av tid til spørsmål og samtale omkring andre tekster fra pensum som studentene, enkeltvis eller i grupper av studentkollokvier, gjennomgår. En fortsetter videre arbeidet med å bygge seg opp et godt ordforråd, blant annet gjennom mindre tester.

Vurderingsform:

Sluttvurdering

Vurderingsform	Varighet	Varighetstype
Skoleeksamen	4	timer

Ved karakterfastsettelse benyttes en gradert karakterskala fra A til F, der E er laveste ståkarakter.

Pensumlitteratur:

Tekstutgaver:

Nestle-Aland (1993): *Novum Testamentum Graece*. Deutsche Bibelgesellschaft (27. Ausg. eller senere).

Grammatikk:

Leivestad, R. (1996): *Nytestamentlig gresk grammatikk*. (3. utg. ved B. H. Sandvei). Universitetsforlaget.

Sandvei, B. H. (1998). *Øvingshefte for begynnere i koinégresk* (6. utg. eller senere). MFs Litteraturtjeneste.

Logos Bible Software:

Bibel- og språk programmet Logos Bible Software – Academic Basic (eller eller lignende programvare)

Anbefalte ordbøker:

Danker, F. W. (2000). *Greek-English Lexicon of the New Testament and Other Early Christian Literature* (3rd. Ed.) University of Chicago Press. (Kan kjøpes som tillegg til Logos Bible Software)

Liddell, H. G., Scott, R., Jones, H. S., & McKenzie, R. (1996): *A Greek-English Lexicon*. Clarendon Press (Kan kjøpes i Logos Bible Software).

Louw, J P. & Nida E. A. (1988). *Greek-English Lexicon of the New Testament: Based on Semantic Domains*. United Bible Societies. (Kan kjøpes i Logos Bible Software)

Andre hjelpemidler:

Sandvei, B. H. (2004). *Gloseguide til det greske nytestamente* (4. utg.). MFs Litteraturtjeneste.

Sandvei, B. H. (2006). *Greske tekster: Hjelpeskilde til studiet av NT-tekster*. Litteraturtjenesten MF.

Zerwick, M. & Grosvenor, M. (1981). *A Grammatical Analysis of the Greek New Testament*. Bible Institute Press.

